

ÉLETTÜNK

XXII. évf. 7-8. szám (22. Jahrg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

1990. július-augusztus.

P. SZÓKE JÁNOS SDB.:

Szent István a családfő

Az egyházi év alatt többször imádkozunk a kiegyensúlyozott élet kegyelméért. Kéréssel fordulunk az Úrhoz, adjon nekünk erőt, hogy amíg a földiekért küzdünk, el ne vétsük az égieket. Okos és bevált lelkület alakult ki ebből a modern imádságból. Ezt leírva egy másik párhuzamra gondolok: amíg földi hazánk boldogulásán dolgozunk, ne veszítsük szem elől az égi hazát sem.

Szent István napján az idén számos méltatást hallunk vagy olvashatunk első királyunkról. A csodálatosan épségben maradt Szent Jobb és a századok harcát kibíró Szent Korona feleleveníti előttünk magyar egyházunk és magyar hazánk történelmének dicsőséges és szomorú lapjait. Még akkor sem maradhatunk közömbösek ezen a téren, ha már eljutottunk vagy hamarosan el fogunk jutni ahhoz a mérföldkőhöz, amely azt jelzi, hogy többet élünk már külföldön, mint hazánkban. A haza szeretetét éppen úgy nem lehet határok közé szorítani, mint ahogy az egyház iránti ragaszkodásunknak sem lehet egy földrajzilag meghatározott hely a színtere. Az elmúlt esztendő folyamán sokszor erősebben megdobbant a szívünk, amikor csak a távolból észleltük, hogy a hazánk körüli láthatáron nagy fény támadt. Az idők jelei azt mutatták, hogy az ország és az egyház egyaránt kiegyenesedhet. Örömmünkben a liturgia himnuszával imádkoztunk és daloltunk:

Atyával egyesült Sugár
Fény Fényessége, napvilág:
az éjből ébred énekünk,
esengve kéri: Légy velünk!

Oszlasd a lelki éjszakát,
Szórd széjjel az ördög hadát:
űzz minden álmot messzire,
a lomha ész ne győzze le.

Bámulatra méltó Szent István alkotásainak dicsőséges skálája: megteremtette a nemzeti egységet, vármegyéket, püspökségeket alapított és az alkot-

mányt a nemzet alapkövének szánta. Mégis az a legcsodálatosabb, hogy országalapító tevékenysége mellett István megmaradt családjában boldog, közvetlen embernek, mint bármelyik egyszerű alattvalója. Megmaradt ideális hitvesnek és családfőnek. Imre herceghez írt „Intelmei” úgy örökölték meg a szent királyt, aki életében az otthont és a gyermekeknek nevelését a legtermészetesebbnek

ziója van: történelmi visszapillantás, az ünnep lelkületének elmélyítése a közösségben és annak érvényesülése egyéni életünkben. Ez a megállapítás különleges mondanivalóval rendelkezik, ha István király egyéniségében nemcsak a nemzet atyját, hanem a magyar családok példaképét is látjuk. Az elmúlt negyven év alatt biztosan nem érte olyan nagy kár társadalmunk egyik sejtjét sem, mint

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ALAKJA EGY RÉGI MAGYAR MISERUMIÁN (részlet) 1470 körül. Esztergom, Főszékesegyházi Kincstár.
(Bogyay Tamás: „Stephanus rex” c. könyvből)

A TARTALOMBÓL:

- AZ EURÓPAI PÜSPÖKI SZINÓDUS ELŐKÉSZÍTÉSE
- VISSZAÁLLÍTJÁK-E A RÉGI MISELITURGIÁT?
- KATOLIKUS NAPOK BERLINBEN
- BAJOR - MAGYAR ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA A SANTO STEFANO ROTONDO OLTÁRSZENTELÉSÉRE
- MOLDAVI CSÁNGÓ-MAGYAROK VÁRJÁK A HAJNALT
- A PÜNKÖSDI SZENTMISE KOMÁROMBAN
- LÁTOGATÁS A SKANDINÁVIAI FŐLELKÉSNÉL
- KÉT KÖNYVISMERTETÉS: FÉLBEMARADT REFORMKOR ÉS ÚJABB KÖNYV APOR PÜSPÖKRŐL
- INTERJÚ GYURKABÁVAL MAGYARORSZÁGI CSERKÉSZÚTJÁRÓL

tekinti. Ez a természetes életforma tudatosan kapcsolódik a természetfölöttibe: Feleségével Gizellával és Imre herceggel együtt az életszentség fényében ragyognak és túlzás nélkül állíthatjuk, hogy hárman képezik az első magyar szent családot. Ebben a keresztény szellemű családi életben bemutatták a nemzet fennmaradásának egyik lényeges alapját. Mert ha igaz, márpedig igaz, Berzsenyi Dániel „A magyarokhoz” intézett versében elhangzott megállapítás:

Igy minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megvész:
Róma ledől s rabigába görbed.

akkor az is igaz, hogy a tiszta erkölcs öre és forrása a család.

Szent István napján gondoljunk arra, hogy az igazi ünnepnek hármasszoros

a családot. A családi fészkek melegének hiánya történelmünk jelen pillanatában olyan kísérő jelenségeket engedett szabadon, amelyek az egész nemzeti életünkre teherként neheztednek: a magzatelhajtás, az alkoholizmus és az öngyilkosság. A károk statisztikai felsorolása már közhelynek számít. Akik a bajt elősegítették, felelősök Isten és ember előtt. Akik nem keresik a gyógyulás lehetőségét, és nem hoznak áldozatot a megvalósításáért, azok sem mentesek a mulasztás vádjára alól.

Sopánkodás helyett gondoljunk inkább arra, hogy mit jelent nekünk a család, nemcsak egy ünnep alkalmából, hanem az élet minden napján. A család fenntartó erejéről nehezen találhattam volna találobb leírást, mint Tarnóczy János (Folytatás a 3. oldalon)

Vasárnapi gondolatok

A 15. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(július 15)

„Kafarnaumban történt, hogy egy napon Jézus elment hazulról és leült a Genezáreti-tó partján. Nagy néptömeg gyűlt köréje, ezért beszállt egy csónakba és leült, a nép pedig a parton állott”. (Mt 13, 1-2)

Mindegy hol történik, Jézus nem marad otthon, az isteni miliőben, hanem „elmegy” az emberek közé. Ma is. Felismerjük-e, ha külön meghirdetés nélkül, „inkognitóban” megjelenik nálunk?

Mai „menedzseri”, de legalábbis hajszolt idők embere talán csodálkozik azon, hogy Jézus nem tesz egyelőre semmit, csupán leül a tó partján. Ül, hallgat és vár. Az ülő, hallgató és váró Istennel sokan nem tudnak mit kezdeni. Lehet, hogy soha nem élték meg az Isten előtt való ülést, a reá való várakozást és — a hallgatást...

Gyülekezik a néptömeg. Érlelődik lelkükben — a várás ideje alatt — a vágy, az isteni tanítást befogadni. Hányan sikerült azonban a befogadott, vagy legalábbis hallott tanítást meg is valósítani életében?...

A 16. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(július 22)

Amikor a vetés szarba szökött... előtűnt a konkoly is. Erre elmentek a szolgák a gazdához és megkérdezték: „Nemde jó magot vetettél földedbe? Honnét tehát a konkoly?” (Mt 13, 26-28)

A konkoly a rossz jelképe, a vetés az életé. Gyakorlatból tudjuk, a konkoly gyorsabban, erőteljesebben növekedik, mint a búza és elveszi utóbbtól a nedvességet és az életteret. Megfojtja a gyengébb növényt: termése nem lesz. Jogos tehát a kérdés: honnan a konkoly? Honnan a világban a rossz?

Kicsi a konkolynak — a rossznak — a magja, nem is tűnik fel. „Felnöve” észleljük csak a kárt, amelyet — nekünk is — okoz, okozott. Lehet, hogy későn... Nem vetjük (elég) komolyan.

Isten a szabad akarattal megadta a rossz lehetőségét a világban. Akár adottságainkból, akár kívánságainkból, akár kísértésből, vagy más helyről-személytől származik. De ez nem ok, hogy éljünk is vele!...

A 17. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA

(július 29)

„A mennyek országa olyan, mint egy értékes igazgyöngy. Aki megtalálja, eladja mindenét, amiye van és megveszi azt”. (Mt. 13, 45-46)

Abban az időben még érdekelt az embereket: milyen a mennyek országa? Ma — tisztelet a kivételnek — az érdeklőket: mibe kerül pl. az igazgyöngy, de nem a mennyországgal kapcsolatosan, csupán saját gazdagodásukra.

Miután kivessz — vagy kimagyarázták — a büntudatot, eltűnt a pokol- (Folytatás a 2. oldalon)

Vasárnapi gondolatok

(Folytatás az első oldalról)

től, mint örök büntetéstől való félelem. Következésképpen eltűnt a vágyakozás a mennyei örök élet felé...

Megszűnik-e a pokol, ha nem félünk tőle? Inkább megnyílik. Megszűnik-e a mennyek országa, ha nem vágyakozunk rá? Inkább bezárul...

Nyugaton a gyakorlati, keleten a dialektikus materializmus tette tönkre — többek között — az egészséges hitet és a helyénvaló büntetést. Anélkül, hogy — talán — észrevettük volna. Ideje, hogy eme ferdüléseinket Isten előtt egyenesbe hozzuk...

Jézus kihangsúlyozza: „eladja mindent, amije van”, mert a mennyország minden, de minden földi értéknél értékesebb. Meg is kell tenni mindent ennek elnyerésére. — Véletlenül, vagy tévedésből nem fogunk oda kerülni.

A 18. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (augusztus 5)

„Jézus elhajózott egy magányos helyre... A nép azonban tudomást szerzett erről és gyalogszerrel utána ment...” (Mt 14,13)

Mindig akadnak emberek, akiknek kíváncsisága erősen fejlett. A helyes kíváncsiság Isten iránt lehet nagyon pozitív indítóerő a feléje vezető úton. Isten után járni, nem vezethet zsákutcába, mert előbb-utóbb megtaláljuk Őt.

A fáradságos, gyalogszerrel való Jézus után igyekvés másik motívuma: nem akarták elveszíteni Őt. Egyszerűen jól érezték magukat nála. — Ismerjük-e mi ezt az érzést?...

Felismerték Jézusban az Istent, vagy legalább az isteni vonást. Nem akartak egy mondatot sem elmulasztani tanításból. Ha nem is tartott sokáig e nemes bevület, bizonyára imponált mindenkinek. — Bezzeg ma!?

A 19. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (augusztus 12)

„Jézus a kenyérszaporítás után felszólította tanítványait: szálljanak csónakba és menjenek át előtte a tülös partra, míg ő elbocsátja a népet”. (Mt 14,22)

Még nem dolgozták fel az apostolok magukban a kenyérszaporítás csodálatos élményét. Az esti-éjjeli csend a tavon jó alkalmat nyújtott az elmélyedésre. Amelyre mindnyájuknak — időnként szükségünk vagyunk.

Elbocsátotta a népet. Nekik is szükségük volt a megélt csoda feldolgozására lelkükben és értelmükben. Akkor is, ha ez sokaknak még nem sikerült. Emberi sikertelenség nem akasztja meg Isten működését. De kérni kell...

Újabb csodákra akarja Jézus tanítványait előkészíteni az új csendjében, a sötétlő és mégis sokat sejtető víz hátán. Aki kíváncsi lenne, melyik csoda később, üsse fel ugyanezen fejezet 25. versét. Ugye csodálatos...?

NAGYBOLDOGASSZONY ÜNNEPÉRE (augusztus 15)

„Az angyali üdvözet után Mária sietve elment a hegyvidékre, Juda egyik városába. Ott Zakariás házába ment és üdvözölte Erzsébetet”. (Lk 1,39,40)

Hatalmas élmény lehetett Mária számára az angyali üdvözet. Érezte, vissza kell vonulnia ettől a világtól — legalábbis egy időre. Indul befelé Isten terveiben.

Másrészt kellett valakivel beszélgetni erről a sorsdöntő változásról. Valakivel, aki megérti őt, s mellette áll. Nem mint-ha nem bízott volna eléggé Istenben, bízott ő nagyon is. Mégis szükségünk van néha egy megértő emberre (is).

Jó szíve segítségnyújtásra indította Máriát. Nagyon el tudta képzelni, hogy Erzsébet nem fogja nagydjára verni az eseményt idős korában, inkább visszahúzódik.

Ilyen helyzetben többszörösen kell a segítség. Volt közös témájuk: Isten nagyszerű irgalma... Melyek a mi közös témáink Szűz Máriával?

A 20. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (augusztus 19)

(A kánaáni pogány asszony kérésére Jézus nem válaszolt.) Erre odamentek tanítványai, s kérték: „Küldd útjára, mert kiáltoz utánunk”. (Mt 15,23)

Kínos volt a helyzet a tanítványok számára. A pogány asszony kiáltozása idegeikre ment. Igyekeztek eltávolítani, megszabadulni tőle. Vajon Isten is így viselkedik majd velünk?

Nem merik kérni Jézust az asszony érdekében. Hiszen pogány (az istenadta), hogyan is lehetne kérni valamit számára Istentől? Ők, a kiválasztottak szóljanak? Ez nem való...

A szenvedő gyermek segítségére, isteni irgalomra szorultsága többdrangú volt a tanítványok értelmezésében. Ezen a korláton nem voltak képesek felül-emelkedni.

Isten irgalmát szólítja meg, ahhoz sikoltoz a kétségbe esett anya. S nem hiába...

SENTE ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPÉRE (augusztus 20)

„Szakadt a zápor, hömpölygött az áradat, kitért a szélvihar és nekiment a háznak, az nem dőlt össze, mert sziklára épült”. (Mt 7,25)

Izraelben nagyon bevesek lehetnek az esők, tombolnak a természet elemei. Ezt az ismert képet használja Jézus az Isten „szilárdágának”, biztonságának érzékeltetésére. Nem nehéz eljutni arra a következtetésre továbbmenően, hogy Isten a sziklánál is „szilárdabb”.

Aki Istenre épít és épül, nem fogják elmosni, tönkretenni az idők, a körülmények, emberi harcok viharai. Szent István országa ma is áll. Istenen, a sziklán...

Mindnyájunknak erre a sziklára kell építeni a magunk, egyházunk, nemzetünk életét...

A 21. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (augusztus 26)

A tanítványok így válaszoltak: „van, aki Keresztelő Jánosnak (tartja az Emberfiát), van, aki Illésnek, van, aki Jeremiásnak, vagy valamelyik prófétának”. (Mt 16,14)

Aki nem akarja megismerni Jézust, az nem is tudja. Legfeljebb hasonlíthatja valakibe — ez tetszés dolga. Viszont nem változtat a lényegen: Jézus lényegén, akárminek tartják. Jézus nem hasonlít. Ő Isten...!

Megismeréséhez nekünk is tennünk kell: elhagyni a hasonlítások másdrangú s emberi megnyilatkozások többdrangú területeit. Nem „másolatait”, Őt magát kell ismernünk.

A 22. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (szeptember 2)

„Jézus többször felhívta tanítványainak figyelmét arra, hogy Jeruzsálemben kell mennie, sokat szenvednie a vénektől, főpapoktól és írástudóktól, megölik, de harmadnapra feltámad”. (Mt 16,21)

Akár saját szavaival, (a szentírásból) akár mások szavaival, Jézus felhívja figyelmünket Isten tervének, akaratának

Köszönjük, házasok!

PAPI VALLOMÁSOK

Egy Házaspárok Hétfvégéje találkozóan tették fel ezt a kérdést a résztvevő papoknak: „Ha a házaspárok szeretetére tekint, milyen biztatást ad ez számára, hogy az embereket úgy szeresse, mint Krisztus az egyházat?” — Ime, néhány a papi megnyilatkozásokból:

*

Egész papi életemben szervezési feladatokat kellett megoldanom. Most is az a dolgom, Ezzel velejár egyfajta foglalkozási ártalom: az embereket hajlamos vagyok pragmatikus szemmel nézni. Használható-e a cél érdekében, vagy sem? Tudom, hogy ez a szemlélet végzetes, hiszen, ha szabad lenne emberekről így gondolkodni, semmi elvi akadály nem lenne a koncentrációs táboroknak, törzsirtásoknak, euthanaziának, abortusz nevű tömeggyilkosságoknak és a 20. századi ember más hasonló „vív-mányának”. — Ezért az én életemben minden egyes alkalommal őszinte csodálat tárgya egy olyan házaspár, akik ösztönösen kizárták ezt a gondolkodásmódot. Akik egymásba feledkezett szeretetükkel olyan életpéldát mutatnak, amelyben az emberekről történő pragmatikus (haszonleső?) gondolkodás pont annak tűnik, ami: az emberi eltévelyedés legostobább és legveszélyesebb virága. Számomra még a családtervezésre vonatkozó pápai dokumentumokat is egy-egy olyan házaspár tette érthetővé (akaratlanul), akik életétől teljesen idegen ez a pragmatikus gondolkodás. Hiszen az idevonatkozó, sokat vitatott tilalmaknak is ez a végső alapja: soha, senki nem engedheti meg magának ezt a haszonleső gondolkodást egyetlen emberi ételle szemben sem. — Ezúton szeretnék köszönetet mondani annak a nem is kevés házaspárnak, akiktől mindezt megtanultam: Köszönöm, hogy segítettek embernek maradnom...

*

Engem mindig csodálatba ejt, különösen fiatal házaspároknál az a feltétlen optimizmus, amelyet a jövővel, a folyamatos életadással szemben tanúsítanak. Ha bármely szakembert megkérdeznénk, a problémák százait tudná a házaspárok nyakába zúdíttani: mennyi veszély leselkedik rájuk, szerelmükre, nyugalmukra, anyagi jólétükre, egészségükre. Biztos igazuk is lenne ezeknek a szakembereknek. De mégis: mennyivel normálisabban gondolkodik egy fiatal pár, amely mindezek homályos tudatában mégis nekivág a nagy kalandnak: az élet továbbadásának, a jövő iránti feltétlen bizalommal! Legszebb Istenélményeim akkor voltak, amikor egy-egy fiatal

alakulására. Jól tesszük, ha figyelmezzünk e tényekre életünkben. Különben Isten akaratával ellentétbe kerülhetünk.

Mind a három vezetőrege a népnek kínozza Jézust, egyik sem áll melléje. Az emberiség bizarr-groteszkjét hozza létre: kikiáltják az Istenfiát a választott nép első számú, azaz legnagyobb ellenségének.

Fogalmuk sincs Isten valódi tervéről, a megváltásról. Jézus feltámadását nem tudják megakadályozni, ehhez kicsi az ember. Mint általában Istenhez mérve.

A 23. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (szeptember 9)

„Ha pedig az egyházra sem hallgat (felebarátod), vedd úgy, mintha pogány, vagy vámos volna”. (Mt 18,17)

Aki megbánt, igazának tudatában teszi. Esetleg szolgálatot is vél tenni azzal, hogy „jól megmondta”, „helyretett” bennünket. Mégis Jézus iránti szeretetből igyekezzünk megbocsátani és tetteinek helytelenségét szeretettel felmutatni.

Jézus felmutatja az igazságszolgáltatás „fokait”: magam, tanítva, az egyházköziség tagjaival. Aki senkire sem hallgat, azzal megszűnik a közösség...

A legtöbb ember maga zárja ki magát a közösségből. Igazának tudatában. Minden ember rossz, őt kivéve... Ilyen esetben Isten sem segíthet.

Fejős Ottó

pár életén láttam: optimizmusukat nem a naiv tudatlanság diktálja, hanem az Isten iránti bizalom táplálja. — Köszönöm nektek (és itt, hála Istennek, sok száz nevet tudnék felsorolni)! Ha rátok gondolkodom, embernek érzem magam, nem levegőben kalimpáló szélmalomnak.

*

Egyszer tudósítóként vettem részt egy kongresszuson, amely az Isten nem-vallási szolgálatának témáját taglalta, vagyis az elvilágiasodott környezetben kereste a keresztény élet új formáit. Okos emberek igen bölcs dolgokat mondtak el. Közben azon járt az eszem: vajon tudják-e ezek az emberek, mennyibe kerül 1 kiló kenyér vagy 1 liter tej...? Vagyis inkább az járt a fejemben: Hála Istennek milyen sok házaspárt ismerek, akik ezekről az elvi dolgokról sose hallottak, de szinte tökéletesen élnek. Minden magyarázkodás nélkül. Ők már tudják, amit ezek a kiváló elmék csak kezdenek sejteni. Őszintén megemelt kalapomat ezek előtt a házastársak előtt és még ma is azt kívánom a szaktudósoknak, hogy nekik is alkalmuk legyen találkozni ilyen házastársakkal. — Most, amikor köszönetet mondok azoknak a házaspároknak, akik gyakorlatban nagyon is jól tudják, mit jelent Isten szolgálata, ha beteg a gyerek, ha kölcsön kell kérni, ha kiállhatatlan a főnök, ha végre sikerült jó filmet kifogni a tévében... a köszönet mellett kérni is szeretnék: további jó példát, biztatást, hogy végre mi, papok is megtudjuk, mit is jelent Isten nem-vallási szolgálata. Amire egyébként Jézus igen nagy hangsúlyt fektetett (vö. Mt 25, 34—36).

*

Az itt rögzített papi vallomásoknak van néhány közös vonása. Nem sóhajtoznak az „elvesztett paradicsom” után, de egészségesen be tudják építeni saját életmódjukba, amit a házaspárok életében szépnek ismertek meg. — Ezenkívül, ha nem is hivatkoznak rá, de Jézus Édesanyja tulajdonságait fedezik fel és dicsérik a házaspárok életében: a jövő iránti feltétlen bizalmat, az emberekről pragmatikusan gondolkodni nem tudó jelfogást, Jézus hétköznapi szolgálatát. Ha ezt a házaspárok tudatosítják magukban, sok családi otthonban kerülhet rendes helyére a Mária-szobor.

P. Kozma György SJ

Segítsünk felépíteni a Regnum templomát!

A budapesti Városliget szélén állt, kupoláján a szentistváni koronával égbemutató Regnum-templomra még jól emlékeznek a magyarok. Ezek és ezek vannak közöttünk, akiknek személyes élményeik, fiatal cserkészveik emlékei fűződnek ehhez a méltatlan sorsot elszenvedett Istenhához. A Regnum Marianum most, 40 év után végre újraépíthetné templomát és közösségi házát. Meg van már az építési telek (a Budapest XIV., Zóborhegy téren), ahol most júliusban megindul a lekipasztó munka egy ideiglenes fakápolnában.

Amikor kérve fordulunk magyar honfitársainkhoz és minden jóakarató emberhez, bizalommal várjuk a segítségüket, hogy a célnak ne legyen olyan elérhetetlenül messze. E sorokkal nem csupán közvetlen anyagi segítséget várunk azoktól, akik olvassák, hanem azt is, hogy célunkkal azonosulva, intézmények, szervezetek felkutatásával és azok tájékoztatásával segítsenek rajtunk. (Számolvaszám: MNB 218-98086 / 516 — 4163 - 6 csekk számlán, illetve devizaszámlaszám: B 091967.)

Sokan dolgoznak a terv megvalósításán. Lelkesedésünk és munkatempónk az eddigi tapasztalatok alapján fölbátorít a reményre, hogy kevésből gazdálkodva, 3 éven belül fölépülhet a templom.

Az alapkövetélt 1991-re, a pápalátogatás idejére tervezzük. Minden adományt, adományozót számontartva, előre is hívjuk és várjuk honfitársainkat a remélt célba-jutás ünnepi állomásaira.

Hajnal György
Regnum Marianum Lelkészség

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Visszaállítják-e a régi miseliturgiát?

A Szentszéknek újabb keletű intézkedései egycsekben azt a reményt, másokban azt a félelmet váltották ki, hogy az egyház visszaállítja a régi latin nyelvű miserendet. A zsinatnak a liturgiáról szóló konstitúciója elsősorban a szentmise ünneplését akarta megújítani. Dogmatikai vonalon ez abban nyilatkozott meg, hogy a szentmisének nemcsak áldozati, hanem lakoma-jellegét is jobban érvényre juttatta. Ami a nyelvet illeti, a zsinati atyák ugyan a latin egyház rítusában meg akarták tartani a latin nyelvet (n. 36.1), de ugyanakkor a népi nyelv használatát, főképpen az olvasmányokban és az egyetemes könyörgésekben, megengedték, sőt attól sem zárkóztak el, hogy a népi nyelv a helyi szükségleteknek megfelelően nagyobb teret kapjon (n. 36.2).

Ha összehasonlítjuk a mai mise-liturgiát — nem túlnövéseire gondolok, hanem a Szentszék által engedélyezett formájára — őszintén el kell ismernünk, hogy ez az új liturgia messze túlmegegy azon, amit a zsinat szemé előtt tartott. Mégsem szabad azt mondani, hogy az új miserend ellenkezik a zsinat orientációjával. A zsinat maga a népi nyelvek felé megnyitotta az ajtót, és a zsinat utáni egyház a konkrét szükségleteknek megfelelően tágabba nyitotta.

A zsinatok általában a megújulás szolgálatában állnak, új formákat vezetnek be, az elavultakat pedig megszüntetik. Misem természetesebb mint az, hogy a zsinati atyák közt egyesek inkább a tradicionális elemek megőrzését

sürgetik, mások a változást, a megújulást tartják fontosabbnak. Az is érthető, hogy a zsinat után egyesek úgy találják, hogy a hivatalos zsinati dokumentumok tovább mehetek volna a megújulás vonalán, mások pedig sajnálják, hogy a tradicionális értékeket nem védte meg erőteljesebben. Minden társadalomnak szüksége van az identitás szolgálatában álló konzervációra, és a haladást biztosító impulzusra. Normális körülmények között ez a szükséges erőpár egyensúlyban tartja a társadalmat, néha azonban igazi ellentéteket, sőt szakadásokat is idézhet elő. A második vatikáni zsinat utáni időben az ellentétek nemcsak a teológusok között, hanem a hívek között is kiéleződtek, polarizálódtak, hisz a haladó teológusok a szenzációéhes sajtó segítségével mindent meg is tettek, hogy a híveknek nagyobb tömegét nézeteiknek megnyerjék, hogy így nyomást gyakorolhassanak az egyházi előljárókra. A konzervatív katolikusok egy része a latin liturgiához ragaszkodott, a progresszív érzelmeik nemcsak elfogadták az új liturgiát, hanem nyilvánvaló kinövéssei felett is szemet hunytak. Sajnálatos, hogy hitünk legszentebb cselekménye, a szentmise, így Érisz almájává alakult. Ez is érthető azonban. A hívek általában nem érdeklődnek teológiai szakkérdések iránt, figyelmük a liturgikus cselekményekre irányul. S nem szabad csodálkoznunk, ha egyesek az új misében — ahogyan azt egyik-másik helyen végezték — már nem ismertek rá arra a szentmisére, me-

lyet gyermekkorukban megismertek és megszerettek.

Amikor V. Szent Piusz az ún. római liturgiát bevezette, hosszabb időre terjedő átmenetről gondoskodott, sőt megengedte, hogy azok a szerzetes rendek, melyeknek több mint kétszáz évre visszamenő saját rítusuk van, azt továbbra is megtarthassák. Sajnos a második vatikáni zsinat után a liturgiai megújulás végrehajtását egy bizonyos ideges türelmetlenség jellemezte. Noha mindenki pluralizmusról beszélt, azt a miseliturgiát, mely szerint még a zsinati atyák miséztek, egyszerűen tilosnak nyilvánították ki. Érdekes, hogy Magyarországon, ahol az új hiturgiát lassabban vezették be, és ahol nem voltak olyan liturgiai túlkapások mint Nyugaton, az új miserend nem is váltott ki oly ellenkezést, mint itt nálunk Nyugaton. Lefébrve, aki valóban a zsinat szellemét elvezte, épp azáltal vonzott szakadár-ságába olyan híveket is, akik nem akarták tagadni az egyház tanítását, hanem egyszerűen tisztességes és szakrális módon ünnepelt szentmiséhez ragaszkodtak.

Róma maga is, hogy az üdvös újításoknak kerékkötője ne legyen, sokáig elnézte a liturgikus kinövéseket, ill. a püspökök ítéletére bízta őket. II. János Pál elvben már több évvel azelőtt megengedte a régi rítust azok számára, akik azt igénylik, de az igénylés jogosultságának a megítélését a helyi püspökökre bízta. Egyik-másik egyházmegyében még most is nehéz a helyi püspököktől engedélyt kapni, hogy egy pap a hívek akár jelentős csoportjának a régi rítus szerint misézhesen.

A Szentszék újabban egyes szerzetesi közösségeknek és apátságoknak megadta az engedélyt, hogy ne csak a latin liturgiát használhassák, hanem a régi miserendet is megtarthassák. A közeljövőben lakó hívek ilyenformán az egyház keretén belül megtalálhatják azt, ami lelkiéletüknek jobban kedvez, és nincsenek kitéve annak a veszélynek, hogy esetleg liturgiai formalizmusból Lefébrvehez csatlakozzanak.

A címben felvetett kérdésre nem kell válaszolnunk. Ha az elmúlt évtizedekben sok súlyos liturgiai visszaélés történt is, mégis tagadhatatlanul kialakult az új rítus szerinti tisztességes, épületes, és lélekemelő mise-ünneplés. A hívek nagyrésze most már jobban szereti azokat a szövegeket, melyeket meg is tud érteni. Akik a régi rítust előnyben részesítik és az új rítus jogosultságát is elismerik, élhetnek, — amennyiben erre alkalmuk van, — az egyház által adott engedéllyel, de ne tekintsek a latin rítust az ortodoxia sibbolethjének (ismérvének)! Ám józanul nem tételezhető fel, hogy az egyház a megváltozott társadalmi és kulturális helyzetben a latin liturgiát ismét kötelezővé teszi.

Azok a túlzó progresszív teológusok, akik eddig azt hitték, hogy a zsinat igazi szellemének egyedüli hiteles értelmezői, most a Szentszékkel a konzervatív hívek iránti engedékenysége miatt kritizálják. A pápa elleni éles támadásaik, melyek a hirhedt kölni nyilatkozatot is jellemzik, félelmüket árulják el. Attól tartanak, hogy az eddigi maffia-jellegű egyeduralmukat, melyet több-kevesebb sikerrel kiharcoltak maguknak, ismét elveszítik. Félnék, hogy az egyház ingája vissza-lendülőben van. Alighanem ebben igazuk is van.

Katolikus Napok Berlinben

MÁJUS 23 – 27.

Világoskék volt az ég, felhőtlen. Olyan égszínkék, mint a jeles napokra készítő jelvényen álmódta a művész hónapokkal ezelőtt. A Katolikus napok jelmondatát kellett mintáznia „Miként a mennyben, (azonképpen) itt a földön is” — a Miatyánk szövegéből. Ezért két nagy csóva találkozik: a földet jelképező barna sáv, mely lentől indul; s az eget jelképező kék sáv, mely a barna csóvából indul az ég felé; viszi az akaratokat. Középen piros keresztrel: váltakozik az örömpiros a tisztaság fehér színével.

Száznegyvenézer ember vett részt a nyitó ünnepségen, amelynek nagymiséjét Georg Sterzinsky, berlini püspök mondotta. Beszédében boncolgatta, hogyan lehet ma megközelíteni, teljesíteni, szolgálni Isten akaratát. A jelenlevők közül 35 ezren jöttek Kelet-Németországból, miután megnyílt a berlini fal, s egyáltalán lehullott a vasfüggöny. Ki gondolta volna, hogy az ország keleti részéből szabadon jöhet bárki, aki akar. A jelvénybe festett örömpirosnak ilyen vonatkozása is volt: szabadon gyakorolhatjuk vallásunkat, találkozhatunk, közösen ünnepelhetünk.

Több tucatnyi szentmisével, imaórával és szentírás-magyarázattal kezdődött a három „munkanap”, mindmennyi különböző témával. Az ember őszintén sajnálta, hogy nem hallgathat egyszerre több értékes prédikációt, nem vehet részt több fontos téma feldolgozásában. A szentmiséket a világ minden tájáról jött kardinálisok, érsekek, püspökök celebrálták. Részvételükkel akarták leróni hálájukat a német egyház nekik juttatott segítségéért és támogatásáért, amely nem csupán anyagiakkal történik. Számos német misszionárius, segítő tevékenykedik a földrészek különböző országaiban.

Tematikailag az egyes napok ilyen mottókat kaptak: „Amint a mennyben, azonképpen itt a földön is”. „Amint a földön, úgy a mennyben”, majd: „A mennyország megélése (a földön)”. Pénteken: „Az idők jeleinek felismerése”. „A föld arculatának megújítása”, „Legyen meg a Te akaratod...” és „Az új mennyország és az új föld”. Az egyes napok előadásait, vita-beszélgéseit, de a szabadabb programokat is — az ifjúság, gyermekek részére — ezek a jelmondatok foglalták össze.

Alig fejeződött be a napkezdő szentmise, sietett az ember az előadásokra, vagy kerekasztal-beszélgésekre, (nyolc helyen voltak párhuzamosan). Ezek alkották a program második és harmadik csoportját. A berlini kiállítási területen, ahol a nemzetközi vásárokat is tartják, 25 nagy és óriási kiállítási pavillonban folytak egyszerre a programok. A többi csarnok kiállításra, kisebb vitafórumok helyül, vagy találkozási, kapcsolatteremtési helyül szolgált.

Különösen megható volt a 11-es ikercsarnok „programja”, ahol örökimádó kápolnában, csendes helyeken lehetett imádkozni, vagy elmélkedni. Nem hiányzott a „kérés-fal” sem, ahova bárki feltűzhetette Istenhez intézett kérését. Az egyik cédulán ez állt: „Először nem akartam Öt, most mióta várom és imádkozom, hogy jöjjön, hallgass meg végre, Istenem!”

Egy fiatal nő suttozta párjának az egyik kérésre mutatva: „Imádkozunk e kérés meghallgatásáért...” Az Istenközelség itt érezhető, tapintható volt.

(Folytatjuk)

Fejős Ottó

Szent István a családfő

(Folytatás az első oldalról)

„Szent István életműve és lelki világa” című könyvében. (Ecclesia, 1971.)

„A családon keresztül éreztem meg ennek a nemzetnek szívverését, éreztem meg ennek a földnek vonzását, szellemének édességét, és raktároztam el lelkem mélyébe felejthetetlen emlékeit... Ott kulcsolták imára először kezemet, ott tanultam meg a hazai nyelvet, ezt az édesen zengő, erős és mégis lágy anyanyelvet, amely legédesebb zenéje fülemnek és legmegkapóbb dallama szívemnek.

Ott bámultam bele a hazai tűzhely varázslatos világába, amikor tágranyílt szemmel figyeltem és szívtam lelkembe a mesék és legendák világát, amelyet erről a nemzetéről suttozott fülembé édesanyám. Ott tanultam meg tisztelni a hazai ősokeket, ott gyúlt ki először arcomon a pír a boldogságtól, hogy magyar lehettem. Ott csordult ki először a könnyem a nemzet tragikus történelmén és dobogott a szívem hősi küzdelmeim.

A családi tűzhely csodálatos színein keresztül láttam meg azt a képet, amelyet úgy hívnak, hogy szülőföld; gyermekkorom tájai, virágos rétek és domboldalak, kék vízű tavak, szőke folyók, a pipacs és búzavirág színeitől övezett sárga kalásztenger; fárasztó nagy gyermekbarangolások, az esti alkonyatban feltűnő kicsi fehér ház, anyám esti dala és édes gyermekálmom.

Ott ittam át magamba ennek a népnek szellemét, lelkiességét. Ott váltak ünnepeimmé nemzeti ünnepeink, szomorúságommá a nemzet fájdalma, és kovácsolódtam össze vele egy sorssá. Amikor regényes váromladékai között jártam elmerengve, amikor vitézségén és dicső történelmén révedeztem a lelkem: nem volt boldogabb ember nálam.

Sok minden elmosódik emlékezetünkben, de a családi tűzhely világa sohasem. A karácsonyest vallásos szépsége, a betlehem-járás, az adventi rorátés reggelek, a fonó-esték dalos, mesélő világa, az első szentáldozás galamblelkű fehér hangulata. Szülőföldem megindító képei, a hagyományok és szokások, amelyek in-tegetnek felém és vissza-vissza hívnak, szülőföldem ezüsthangú kis harangja: nem vesznek ki lelkemből soha.

Vissza-vissza tér hozzájuk az életutakon elfáradt vándor. Fejét lehajtja rájuk, mint pihentető puha párnára. Leheveredik tiszta emlékeik kútjához, mint szomjas ember a mohás kövek alján fakadó forráshoz, s megpihen, és éled rajtuk. A kép, amelyet atyánk írt lelkünkbe és a szépnek és nemesnek világa, amelyet anyánk alakított bennünk gyengéden, szeretettel: azokhoz nem lehet hűtlen teljesen az ember soha!”

Tudjuk, hogy az Isten csodálatos módon megőrizte István király jobbát, amellyel szigorúan, de mindig igazságosan kormányozta nemzetét, kardot rántva megőrizte azt a külső és belső ellenségtől. Jobbja osztotta az ajándékot a szegényeknek, mert tudta, hogy a leggyümölcsözőbb befektetés az, amikor az ember a szegények képében magának Krisztusnak hitelez, amikor odaadja, amit úgysem tud magának megtartani, hogy elnyerje, amit nem szabad elveszítenie. Jobbjával szorította magához hön szeretett feleségét Gizellát és fiát Imre herceget. Szent István olyan családapa volt, amilyennek az evangélium akarja látni a férfiút. Első királyunk ott volt a nemzeti élet kialakításánál, de hűségesen állt az élet legkisebb sejtjénél, a családnál, és beleírta a magyar történelembe annak szeretetét is.

GYERMEKEKNEK

Testvérekim, tudjátok mire jöttem rá? Hogy már néhány éve beszélgetünk egymással, de még soha, egy augusztusban sem beszélünk a Szűzanya mennybeviteléről! Ez igazán nagy szégyen rám nézve! Hiszen a Szűzanya mindannyiunk édesanyja! Jézus Urunk a keresztfán azt mondta János apostolnak, aki minden eljövendő keresztényt képviselt ott a keresztnél: „Íme a te anyád!” És Mária így szólt: „Íme a te fiad!” Így lettünk János apostollal mindnyájan a Szent Szűz gyermekei és így lett Szűzmária mindannyiunk édesanyja. Órula igazán meg kell emlékeznünk!

ka Szűz Mária mennybevitelére. Az Úr Jézus dicsőségében résztvesz teste is, vagyis test és lélek egyesültek a feltámadásban és az egész Úr Jézus ül az Isten jobbán. De Jézus után a legtökéletesebb ember itt a földön a Szűzanya volt — és Jézus azt akarta, hogy Mária dicsőségében résztvegyen a teste is. Ezért Máriát halála után testével együtt vette magához az örök dicsőségbe. Ezt ünnepeljük augusztus 15-én.

Mária, ha tökéletes volt is, de ember volt. És ha az ő lelke egyesült testével, a többi ember lelke is (a miénk is!) majd egyesülni fog a testtel. De jó lesz majd akkor nekünk!

Néhány éve, augusztusban arról beszélünk, hogy Szent István első királyunk országát, Magyarországot a Szűzanya oltalmába ajánlotta. Azóta Mária különösképpen anyánk nekünk, magyaroknak. Ez a felajánlás augusztus 15-én történt, a Szűzanya mennybevitelének ünnepén. Mi, magyarok egy nagyon szép nevet adtunk ennek a napnak: Nagybaldogasszony napja. Tudjátok, sok minden nevét hallottam a Szűzanyának különféle nyelveken, de ilyen szépet egy nemzetnél sem találtam! (Nem is lehet lefordítani!) Benne van az, hogy Mária Nagyasszony, vagyis valaki nagyon fontos, nagyon előkelő, nagyon magasrangú, mondhatnám királynő Magyarországon — de ugyanakkor boldog is, örül népének, nekünk magyaroknak, szeret bennünket, övének tart, vigyáz ránk (ugye hogy bebizonyította ebben az elmúlt évben?) — nem gyönyörű ez?

De annak, hogy az Ő gyermekei vagyunk, annak ára is van ám! És az ár: hogy nagyon szeretjük Máriát, soha meg nem szomorítjuk, mert mindig boldog Nagyasszonynak akarjuk tudni!

És mivel tudunk neki a legnagyobb örömet szerezni? Ha szeretjük Fiát, Jézus Urat, ha az ő kívánsága szerint élünk, jók vagyunk, de szeretjük az embereket is, akik testvéreink, Mária gyermekei és ezért soha senkit nem bántunk!

Augusztus 15-én ezekre gondolva köszöntsétek a Szűzanyát, és kérjétek segítségét: éljünk úgy, hogy majdan mi

PÜSPÖKI NAGY PÉTER:

A pünkösdi szentmise Komáromban*

Lapunk júniusi számában közöltük a szlovákiai magyar hívek levelét II. János Pál pápához egy magyar püspökség megalapítása tárgyában Komáromban, most pedig arról értesültünk, hogy június 3-án ötven év óta nem látott tömegben gyűltek össze a felvidéki magyarok, hogy a Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom (MKDM) kezdeményezésére nyilvánosan kérjék az Urat, adjon magyar püspököt és püspökséget Komáromba.

Az MKDM elnöksége első program-pontjává tette a hitélet megújítását a szlovákiai magyarság körében, amit az elmúlt negyvenöt esztendő vallási és nemzeti üldözöttsége egyaránt, a török hódoltság kora óta nem tapasztalt mértékben elsekélyesítettek.

A Szentatyá II. János Pál pápa április 22-i pozsonyi látogatása kiváló alkalmat szolgáltatott arra, hogy a Mozgalom elnöksége a felvidéki magyar hitélet megújulását egyértelműen elősegítő, s mindeddig hiányzó magyar egyházszervezet megalapításának szükséges voltára felhívja a katolikus egyház fejének figyelmét. Annál is inkább alkalmas volt ez a pápai látogatás erre a célra, mert közvetlenül az azt megelőző hetekben szentelték fel a betöltetlen szlovák püspöki székekre az új püspököket és segédpüspököket. Ennek következtében a szlovák nép hitéletét néhány hete hiánytalan főpapi kar vezeti, sőt az ukrán-rutén nemzeti kisebbség is új főpapot kapott az eperjesi görög-katolikus püspöki székhelyével. Ezidő szerint egyedül a mintegy ötszáz ezerre tehető felvidéki magyar katolikus nyájnak nincsen saját főpásztor, sem saját püspöksége.

Mindezt már a megalapítása pilanában tudatosította az MKDM elnöksége, és nagyarányú aláírás akciót kezdett tagjai és támogatói körében a szlovákiai Komáromban megalapítandó magyar püspökségre vonatkozó kérelmének támogatására. A rövid idő ellenére, Szlovákia magyar keresztényei mintegy száz községben 34.599 aláírással támogatták az elnökség javaslatát és levelét a Szentatyához. Az igen jelentős számú aláírás — ilyen tömeges támogatású akció a felvidéki magyarság körében az utóbbi félévszázadban nem volt — nem kis részben a magyar papság támogatásának érdeme, akik felismerték, mennyire fontos eszköze lenne a magyar hitélet felújulásának a magyar püspökség létrehozása.

A levelet, melyet e sorok írója fogalmazott meg, az elnökség nevében Rajczy László főtitkár adta át Pozsonyban a Szentatyá kíséretének. Kellemesen érintett minden felvidéki magyar hívőt, hogy a Szentszék 14 nappal később közleményt bocsátott ki az eredeti aláírókkal együtt benyújtott levél átvételéről, főképpen azonban az volt a számunkra nagyon kedves, hogy a Szentszék a kérés teljesítését lehetségesnek találja, amiről a felvidéki magyar hí-

is dicsőségre támadjunk fel, testünk és lelkünk.

El tudjátok képzelni, micsoda boldog örömnappal lesz az, ha majd együtt leszünk testestül-lelkestül Jézussal, Máriával és minden őket szerető testvérünkkel?! Éjjel-nappal boldog, Istent dicsőítő, Neki háladalt zengő örök együttléttel lesz az!

Veletek imádkozik ezért az együttléttel

Julika néni (Bécsbői)

vek több külföldi rádióadásból értesültek.

Efőlötti örömünket kifejezendő, az elnökség elhatározta, hogy mindenkit, aki a Komáromi magyar püspökség megalapítását szívügyének tekinti, Pünkösdi vasárnapjára ünnepi szentmisére hív Komáromba. Az elnökség ennek érdekében tárgyalásokat folytatott a nagyszombati Érseki Hivatallal, majd megállapodott az érsek úrral, hogy a Szent András templomban, ahova hétezer ember fél el, bár nyilvánvaló volt, hogy ennek több mint kétszerese fog eljönni, az ünnepi szentmise keretében az érsek úr áldásának tolmácsolása mellett az az egyetemes könyörgésekben az első könyörgés a magyar püspökség megalapításáért szóljon. („Engedd meg Uram, hogy Szlovákiában magyar püspökség alakuljon Komárom székhellyel.”)

Pünkösdi vasárnapján már kora délelőtt gyülekezni kezdtek a Felvidék leg-távolabbi tájairól is a magyar zarándokok, sokan feszülettel, templomi zászlókkal, papjaik kíséretében. Több mint 250 autóbusz, számos személyautó hozta el a magyar hitélet felújulásáért imádkozni szándékozókat Komáromba, akik már néhány órával korábban imádkozni kezdtek Szent András templomában. A tömeget némi ellenőrző számolással 17 ezerre tehetjük. Köztük mintegy 2000 református hívő is megjelent nagytiszteletű lelkészuraik vezetésével, akik ugyancsak támogatták a katolikus testvéreik imáját, amiért nekik külön köszönetet mondunk.

A koncelebrált ünnepi szentmisét Magyar Károly bencés atya mondotta, 35 katolikus pap részvételével. A népi énekek mellett a komáromi Concordia Énekkar járult hozzá a hálaadó szentmise ünnepélyességéhez, illetve a szentpéteri, naszvadi meg a martosi nőikar, valamint a komáromi gyermekkar, illetve künn a templom előtt és a téren a naszvadi fúvószenekar. Az ostyát meg a bort a naszvadi elsőszentáldozók, a többi adományt a naszvadi és szentpéteri népviseletbe öltözött hívek hozták. A szentmise végén, miután egy névtelen intézkedő a megállapodott könyörgés felolvasását megghiúsította, felolvastuk a Szentatyához intézett levelünket. Talán az Isten akarata volt ez, mert a levélből az összegyűlt hívek többet tudtak meg, mint a kért könyörgésből.

A szentmise után a Klapka téren Erdélyi Pál református esperes vezetésével három református lelkész részvételével református istentisztelet volt, majd az MKDM elnöksége tartott rövid ünnepi beszédet, miközben az amerikai magyarokat képviselő Hites Kristóf atyát köszöntöttük.

Előbb a templomban, majd a téren ismét elhatároztuk, hogy ezt követően minden esztendőben Pünkösdi táján valamennyien eljövünk Komáromba, mindaddig, amíg az első komáromi magyar püspököt felszentelik. Ha Isten megengedi, a jövő esztendő Pünkösdjén táján már ötvenezren jövünk össze, ahova számos hazai és külföldi egyházi méltóság és diplomáciai képviselő mellett minden magyart itthonról, a szomszéd-ból és szerte a világból várunk, hogy velünk imádkozzanak a komáromi magyar püspökség megalapításáért.

* Cikkünk szerzője dr. Püspöki Nagy Péter (Pozsony), középkori történész, a történelemtudományok kandidátusa, jelenleg a budapesti Tudományegyetem (ELTE) vendégtanára.

Az Európai Püspöki Szinódus előkészítése

A kelet-európai kommunizmus összeomlása, s ezzel együtt az Európát négy évtizeden keresztül két részre osztó válaszfal eltűnése nem csak a kontinens és a szuperhatalmak politikai vezetőit állítja hatalmas, új feladatok elé, hanem — reményteljes esélyeket kínálva fel neki Kelet-Európában —, a katolikus egyházat is. Ennek világos tudata ihlette II. János Pál pápát arra, hogy csehszlovákiai látogatása alkalmával, Velebrádban bejelentse, össze fogja hívni az európai püspökök első szinódusát azért, hogy a földrész főpásztorainak alkalmuk legyen figyelmüket a gyökeres európai átalakulásnak az egyház számára történelmi órája nagy borderejére összpontosítani.

Azonnal világos volt, hogy a pápa mozgósítani akarja az Egyházat, hogy aktív szerepet játsszék a kialakuló új Európa építésében. A vezérkari tanácskozás összehívása Velebrádban történt bejelentésétől a szándék megvalósítása felé vezető úton hamar megtette az első lépést. A püspöki szinódus titkársága három napos ülésre Rómába kérte csaknem valamennyi európai püspöki kar és három nagy szerzetesrend képviselőit, hogy egyes vatikáni kongregációk vezetőivel együtt, megvitassák, mi legyen a Szinódus pontos témája, miként folyék előkészítése, kik vegyenek részt rajta, és mikor üljön össze. A most elkezdődött tanácskozáson, amely csupán javaslatokat tesz a pápának, Paskai László esztergomi bíboros érsek és Keresztes Szilárd hajdúdorogi püspök képviselte a magyar egyházat.

14 gépelt oldal terjedelmű, nagy jelentőségű beszédével II. János Pál pápa nyitotta meg ezt a szinódus munkáját körvonalazni hívatott előkészítő ülést. A pápa nagy vonalakkal felvázolta a kereszténység történetét, főként azokra a fordulópontokra hívta fel a figyelmet, amelyeket az egyház vagy a vallás ellen ilyen vagy olyan módon fellépő erők megjelenése idézett elő. Közöttük utolsónként a marxista totalitarizmussal és összeomlásával foglalkozott, s ezzel összefüggésben kijelentette, hogy „a vallás és az egyház az egyik leghatékonyabb tényezőnek bizonyult az embernek a teljes szolgátság rendszeréből való kiszabadításában!

Mindezek után megjelölte a szinódus témáját, pontosabban, megfogalmazta azokat a kérdéseket, amelyekre annak válaszolni kell. Az egyik az, hogy mit tudnak nyújtani egymásnak Nyugat-, Közép- és Kelet-Európa egyházai a kontinens látható átalakulása pillanatában, és mi a jelentősége a helyi egyházak által szerzett tapasztalatoknak az egyetemes egyház számára. A második pedig: hogyan lehet továbbfejleszteni ezeket az egymásnak kölcsönösen felajánlott tapasztalatokat az Egyház Európában és a világban teljesített küldetésében.

II. János Pál pápa meg is indokolta, hogy miért van szükség a válaszokra. A kereszténység — mondotta — majdnem

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE

A zarándoklatot szeptember 15-én, szombaton és 16-án vasárnap tartjuk. Programja a következő:

Szombaton, 17.30-kor bevonulás a bazilikába. 20 órákor gyertyás körmenet. Vasárnap, 10 órákor magyaryelvű főpapi szentmise. 14 órákor búcsúajátosság.

Minthogy a nagyobb zarándoklatok idején Máriacellben nem könnyű a szálláskeresés, erről jól előre gondoskodjunk!

Bajor-magyar zarándoklat Rómába

— OLTÁRSZENTELÉS A SANTO STEFANO ROTONDÓ-BAN —

Nem a kelet-közép-európai események indították útjukra a két nép zarándokait, a Santo Stefano Rotondo oltárszentelése mégis az európai újjárendezést jelképező eseménnyé vált. Az Örök Város egyik legrégebbi ókeresztény bazilikája hivatalosan is a magyarok nemzeti szentélye, amelyet a XVI. században is még magyar pálosok gondoztak. 1580-ban került a Collegium Hungaricum, majd az egyesült „Collegium Ger-

manicum—Hungaricum” papnevelő intézet birtokába. * Ennek volt növendéke Friedrich Wetter bíboros, München érseke, aki fiatal korában aligha sejtette, hogy évtizedekkel később ezért kapja

Kada Lajos érsek misét mond a Santa Maria Maggiore bazilikában A hívek könyörgése magyarul hangzott el.

kétezer év óta részese az európai kontinens történetének. Most, hogy közeledik a harmadik évezred, főként pedig, mert az európai nemzetek élete kezd új formát ölteni, nem lehetséges, hogy ne legyen jelen.

Az előkészítő ülés befejeztével a Szentszék sajtóirodája közleményt adott ki, amely, ha nem is közölt sok, még eddig nem ismert részletet, némi bepillantást engedett az ülés munkájába és légkörébe. A negyven résztvevő napon-ta délelőtt három, délután két, tehát összesen öt órán keresztül ülésezett, és három ülésen (a hatból) résztvett maga a pápa is.

A tartalmakat illetően a vita nagyon időszerű témák — a helyzet és az elvárások leírása, a jövő szinódus témája és időpontja, előkészítése, résztvevői kiválasztásának szempontjai, más keresztény egyházak képviselőinek jelenléte — körül forgott. A tanácskozás egész anyagát átadták a pápának, elősegítve ezzel az előkészítést illetően várható döntéseit.

A tapasztalatok, a vélemények és javaslatok kicserélése nagyon gazdag volt tartalmukat illetően, és bennük nagyon sok hivatkozás történt a korábbi és jelenlegi helyzetre, valamint a lehetséges jövő fejleményekre. A valóság képe szükségképpen sokrétűnek bizonyult, tekintettel azokra a változásokra, amelyek az utolsó időszakban bekövetkeztek az egyes európai népeknek és így az egyháznak a társadalommal fennálló viszonyában. Mindazonáltal uralkodó volt a kommunio és az egység mély érzése azokkal az egyházakkal, amelyek maguk mögött hagyták az elnyomás hosszú évtizedeit, és amelyeknek képviselői mély benyomást keltő tanúságtételeket kínáltak fel az evangéliumért való egyéni és közösségi szenvedésről.

W. F. (Róma)

bíborosi kinevezésekor tituláris templommal e bazilikát. Előző gazdája Mindszenty bíboros volt 1974-ig. Az időközben leromlott és bezárt templomot a magyar prímásnak nem volt módjában helyrehozni. A művészettörténeti szempontból rendkívül jelentős épület megmentésére alakult Münchenben a „Santo Stefano Rotondo Baráti Társaság”. Ennek érdeme, hogy sikerült megállítani az épület pusztulását. Részleges

rendbehozását ünnepelték a zarándokok az új főoltár felszentelésével.

Wetter bíboros hívta közös zarándoklatra egyházmegyéje hívei mellett nemcsak a Magyar Katolikus Misszió vonzaskörében élő magyarokat, hanem Paskai László bíboros, esztergomi érsekkel az élén a magyar katolikus egyház képviselőit és a hazai hívőket is. A bajor-magyar zarándoklaton közel háromezren vettek részt, beleszámítva az egész Nyugat-Németország területéről érkező csoportokat is. A Münchenből induló busz 57 magyar zarándokot vitt Rómába dr. Cserháti Ferenc plébános vezetésével, aki az előkészítő megbeszélések során méltóképpen védte meg a bazilika történetének magyar hagyományait.

Az ünnepélyes oltárszentelésre a pünkösdi utáni kedden délután került sor. Wetter bíboros, Kada Lajos érsekkel, a Vatikáni Szentségi Kongregáció titkárával és Pataky Kornél győri püspökkel közösen mondott misében szentelte fel a kerek templom közepén elhelyezett főoltárt csodálatosan szép liturgia keretében, a fúvószenekarral kísért bajor egyházi kórus és a magyar zarándokok fel-fel hangzó énekszámái kíséretében. (Paskai bíboros és Keresztes Szilárd hajdúdorogi görögkatolikus püspök nem vehettek részt az ünnepségen, mert egy időben tartotta II. János Pál pápa az első megbeszélést a meghírdetett európai püspöki szinódus előkészítésére. Ezen ők képviselték a magyar püspöki kart.)

A szentmise kezdetén Wetter bíboros üdvözölte a jelenlévő püspököket, köztük Jakab Antal nyugdíjba vonult gyulafehérvári főpásztort, a zarándokcsoportokat, a müncheni egyházmegyéből érkezettek mellett a budapesti, az esztergomi hívőket, valamint a győri és pannonhalmi bencés gimnázium 90 diákját. A bíboros beszédében kitért a templom történetére, kiemelve annak magyar vonatkozásait és tisztelettel adózott ti-

* A bazilika részletesebb történetét András Mária ismertette az Életünk májusi számának 5. oldalán.

tuláris elődje, Mindszenty bíboros emlékének.

A német és latin nyelvű szentmisén a Müncheni Magyar Katolikus Misszió megbízottjai magyarul olvasták a Szentleckét és a felajánlás keretében díszes kosárban bort, kenyeret és sót nyújtottak át. Az oltár előtt Mindszenty bíboros portréja emlékeztetett az ünnepség közös magyar-bajor jellegére. A mise végén Pataky Kornél püspök mondott köszönetet a meghívásért, a templom magyar vonatkozásainak tiszteletben tartásáért egy Szent István ereklyét adott át és kifejezte reményét, hogy a Máriacellben nyugvó Mindszenty bíboros már esztergomi sírhelyén fogja várni a Szentatya jövő augusztusban esedékes látogatását.

Az időközben eleredt eső sem tudta megakadályozni, hogy az ünneplő közönség a tervezett bajor—magyar találkozó keretében meghallgassa a bazilika bejárata előtt a bajor fúvósok vidám szárait és élvezze a müncheni „Komám-asszony” kultúrcsoport népitánc bemutatóját. Az oltáravató ünnepség agapéval és baráti együttléttel zárult a kolostor kertjében.

A bajor és magyar zarándokok másnap teljes létszámmal résztvettek a Szt. Péter bazilikában tartott pápai kihallgatáson.

II. János Pál pápa olasz nyelvű bevezetőjében utalt a zarándoklat magyar vonatkozásaira és így üdvözölte a magyar vendégeket: Szeretettel köszöntöm a magyar zarándokokat. Azért jöttek Rómába, hogy a magyarok nemzeti templomában — a Santo Stefano Rotondóban — megemlékezzetek Szent István királyról és Mindszenty bíborosról. Maradjatok búságesek a szentistváni örökséghez és kövessétek Mindszenty bíboros hősiességét. Apostoli áldásomat adom rátok és minden magyarra. Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Csütörtökön reggel ismét a Szent Péter bazilikában gyülekeztek a zarándokok. A főoltár mögötti apszis Bernini-oltáránál Joseph Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció elnöke mondott misét a német és müncheni magyar hívek, valamint a győri és pannonhalmi diákok körében. A bazilika magyar kápolnájában Paskai bíboros misézett Pataky Kornél püspökkel, Ternyák Csabával, a Pápai Magyar Intézet rektorával és ösztöndíjas papjaival a többi magyar csoport számára.

Friedrich Wetter bíboros, münchen-freisingi érsek a Santo Stefano Rotondo templom kertjében a müncheni „Komám-asszonyok” tagjaival

A Santa Maria Maggiore, a Havas Boldogasszonyról elnevezett főtemplomban pénteken megegyezően összegyűltek a zarándokok, hogy Kada érsek három nyelven mondott, német és magyar lelkészekkel együtt celebrált miséjén a Szűzanya oltalmába ajánlják a magukkal hozott szándékokat. „Máriát dicsérni jöttünk össze mi német és magyar zarándokok a világ legszebb Mária-templomában, — mondotta homíliájában (Folytatás a 6. oldalon)

Látogatás a skandináviai magyar főlelkésznél

P. dr. Horváth Kálmán jezsuita atya, a skandináviai magyarok főlelkésze bemutatását mindjárt az ő személyes „vallomásával” kezdem:

„A harmincas években, amikor még kisdíák voltam, tudtam már arról, hogy Magyarországon van egy Szent László Társulat, amelynek feladata valóban az volt, hogy papokkal és nővérekkel lássa el külföldre került magyarjainkat, őket a külföldi életükben támogassa, magyarságuk megőrzésében segítségükre legyenek, személyes példájukkal biztítsanak s álljanak ott mindenben a szellem és a lélek erősítésére”.

Az a munka, amelyről Kálmán atya eleinte csak hallott, őt is magához vonzotta. Nehéz terepet jelölt ki számára a Gondviselés, mert hiszen Norvégiában szinte minden együtt van, ami egy magyar katolikus pap tevékenységét megnéhezíti. Az ország, mármint Norvégia, ahol Kálmán atya munkálkodásának jelentős részét kifejtette, s fejt ki ma is, közismerten zord éghajlatú, nagy távolságok megtételével járható, s ráadásul az ott élő viszonylag nem nagy számú magyarság igen szétszórta települt. Csak számbavételük, legalább egyszeri megkeresésük is több éves fáradozást igényelne, holott nekik a pap szinte állandó jelenlétére van szükségük, a lelkipásztor lelki gondozást végző egyéniségére, hivatás, mondhatni elhivatottság tudatára. Mindehhez illik hozzágondolni azt a tényt is, hogy az ország uralkodó vallása az evangélikus.

Mint Kálmán atya, aki nem olyan régen tette át lakóhelyét a szelidebb klímájú Koppenhágába, elmondotta: ilyen feladat teljesítésére csak olyan katolikus pap vállalkozzék, aki kevés pénzzel beéri, de van érzéke az emberi viszonyok megértéséhez és tud örülni a

hívek feléje áradó bizalmának. Mit foglalt magában ez a bizalom? Világi értelemben nem kevesebbet, mint magyarság mivoltunk fennmaradását. Mert míg otthon Magyarországon természetes az együvé tartozás és az egyház, egy haza fogalma, méginkább érülete, addig a külföldre került magyar, ha közösséghez nem tartozik, elszéled, mint a nyája vesztett bárány és megkapaszkodni akarván, beolvad a befogadó ország polgárainak sorába lelkiileg is. Mind ezért persze nem ítéli el Kálmán atya a magyarokat, igazat ad a meggyökerezni szándékozóknak, csak hogy az ő elsődleges feladata a nemzet felőli megtartani akarás. Ne legyen idegen a magyar ott, ahova jósorsa vetette, de ne szakadjon el attól az ősből köteléktől sem, amit átmentett magyarságként is megjelölhet vagy átmentendőnek is előírhat bárki, akinek nem állnak rendelkezésére hatalmi eszközök, csak a jó erkölc és a tiszta lelkiismeret. Megtartani a hozzánk tartozókat úgy, hogy azok is bármikor bebocsáttatásra számíthassanak, akik elsodrótak, kívülre kerültek. Ehhez sok-sok türelem, nagy-nagy szeretet és megértés szükséges. A magyar hajlamos a másik ember számkivetésére, ha úgy találja, hogy az csak akkor keresi társait, amikor baja van, vagy amikor az öregség közeledtére esik kétségbe s vágyakozik övéi közé — szélesebb értelemben véve — a magyar nemzetbe. Az egyház munkájának igen nagy mértékben köszönhető, hogy a külföldi magyarság nem esett széjjel, bizonyos erőközpontok alakultak ki és működnek ma is, tartják a maguk keresztény és magyar tradícióját és támaszt nyújtanak a hozzájuk fordulóknak. Egyházi közreműködés nélkül — fogalmazza személyes tapasztalatait Kálmán atya — ez a külföldi magyar élet lényegesen szegényebb lenne és hatásköre is sokkal kisebb.

Örömmel emlékezik Péter Horváth az ő papi működése során eddig hallott hivatalos véleményekre a Skandináviában élő magyarokat illetően. Különböző külföldi csoportok között — így a hivatalos vélemények összegezése — még a magyarokkal volt a legkevesebb probléma, néhány szomorú és szerencsétlen esettől eltekintve. De társadalmilag és erkölcsileg súlyos megítélést kiváltó problémák nem keletkeztek. Ennek is köszönhető, hogy mind az ország katolikus püspöksége, mind a helyi hatóságok egybehangzóan kívánták, hogy legyen az itt lévő magyaroknak saját magyar papjuk, akinek működéséhez ők biztosítják a külső feltételeket. Ennek folytán születtek aztán olyan további vélemények, hogy az egyház hatására a magyarok megnyugodtak, mindennapi életük ismét az otthon megszokott ritmusba rendeződött. Az egyházhoz kötött és kötődő ünnepek, családi szer-tartások újból gyakorlattá váltak és a pappal együtt vállalt sorsközösség a jövőre nézve is biztosítani látszik a norvégiai, általában a skandináv államokban letelepedett katolikus magyarság fennmaradását. **Szép Zoltán**

● A keletnémet posta (!) a pápa 70. születésnapjára emlékbélyeget bocsátott ki, amelyen a pápa arcképe és címere látható.

● A magyar jezsuiták által szerkesztett „A Szív” című lelkeségi tájékoztató májusi száma már Budapesten (ezideig Kanadában) jelent meg Sajgó Szabolcs SJ szerkesztésében.

Próbaidő és öncsalás

Még mindig fülünkben cseng 10 év után is II. János Pál pápa egy mondata: „A szeretet nem ismer próbaidőt!” Ezt 1980-ban mondta a Köln melletti Butzweilerhofban. Ez volt az első megnyilatkozása látogatása során német földön. Hallgatói akkor udvariasan megtapsolták e kijelentését, hogy szeretni valakit nem lehet feltételesen, vagy próbaidőre. A valóság viszont az, hogy jelenleg vagy 3 millió pár él együtt így, feltételesen, próbaidőre, — ahogy a szaknyelv mondja: házasságszerű életközösségben. (Maga a legfelsőbb német bíróság adott neki néhány nappal ezelőtt jogi alátámasztást.)

Ami egykor „vadházasságnak” számított, az most mindennapi és szalonképes életberendezkedés. Megtalálható a társadalom minden rétegében. A katolikusok között is. Úgy állítják be, mint próbaidőt, kísérletet. Ha azután problémák, differenciák merülnek fel, akkor egyszerűen faképnél hagyják egymást: le is út, fel is út.

Az ilyen megfontolás alapja és kísérője azonban egy jókora öncsalás. Ha már az összeköltözés előtti terv és szándék össze volt kötve a szétválással, mint lehetőséggel, vajon nem ez volt-e már az első lélektani lépés a közös élet csődjé felé? Egy pár összeköltözik, megosztja egymással az asztalt meg az ágyat minden elkötelezettség nélkül. Mind a ketten, de főképpen a nő issza azután meg annak a levét, ha a várt remények nem teljesülnek. Az ilyen együttélés hajótöröttjeinek a sorsa nem sokkal jobb, mint a fölöslegessé vált közös asztal és ágyé, amit az utcára raknak ki.

Ki hitte volna, hogy a Szentatya fent idézett mélyértelmű kijelentése éppen egy amerikai professzor vizsgálatai eredményeként kap gyakorlati megerősítést? Larry Bumpass, népességkutató 6500 páron végzett megfigyelési ut. ezt egészen világosan alátámasztják. Az itt közölt adatok nagyon is figyelemreméltók. Először is arról számol be, hogy a házasságkötést szükségtelennek tartó párok életközössége előbb vagy utóbb felbomlik úgy, mintba semmi közük sem lett volna egymáshoz. Sajnos, nagyon gyakran akkor, amikor egy gyermek már megszületett. A válási vizikó is azoknál a pároknál, akik egy bizonyos „próbaidő” után kötnék házasságot, jóval nagyobb, mint azoknál, akik fejest ugranak a bizonytalanba. Abból a 10 párból, amely egy bizonyos próbaidő után mégis házasságot kötött, 10 év után már csak 6 volt együtt. Ugyanakkor azok közül, akik a házasságot esküvővel kezdték, 10 év után csak 27 százaléka vált el.

Ha a jelenlegi tendencia tovább tart, a 2. évezred elején mind kevesebben lesznek, akik ezüstlakodalmat ünnepelenek. De ez nem is csoda, hiszen 5 házasságkötésre 2 válás esik.

Hol van a hiba? Egészen biztosan nem a házasságban, mint intézményben, hanem az emberben, aki elfelejti, hogy a szeretet nem ismer próbaidőt. Miért? Mert Isten üzenete így hangzik: „Örök szeretettel szerettek!” Az ember ennek az örök szeretetnek elfogadására és viszonzására kapott meghívást a házasság isteni elgondolásában.

Megyesi András

Hírek - események

Virágvasárnapon, az 5. Iffjúsági Világnap alkalmából, II. János Pál pápa meghívta a világ ifjúságát, hogy jövőre a lengyelországi Csensztobóvában találkozzanak a híres „Fekete Madonna” kegyhelyén, augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén. Ezen a találkozón a Szentatya is jelen lesz, annál is inkább, mivel lengyel egyházi körökből származó értesülés szerint a pápa már júliusban felkeresi bazáját és onnan látogat el Magyarországra.

II. János Pál pápa mexikói útjáról hazatérve úgy nyilatkozott, hogy a mexikói állam és egyház közötti kapcsolatok az utóbbi időben kedvezően fejlődtek. Bizonyossága ennek, hogy az elnök személyes megbízottat nevezett ki a Vatikánba és ugyanez történt a Szentszék részéről is a mexikói elnökkel való kapcsolatok fenntartására.

Március 23 és 25-e közt rendezték Harkányban a CCIT, azaz a „Nemzetközi Katolikus Bizottság a Cigányokért” ezévi konferenciáját. A résztvevők 12 országot képviseltek. A Vatikán részéről a Pápai Elvándorlás Tanácsának elnöke, Monsignor Cheli volt jelen. A megvitattott téma, a magyarországi cigányság helyzete volt elsősorban lelkipásztori és ökumenikus megközelítésben. Az ünnepi szentmisét az alsó-szentmártoni templomban Cheli érsekkel együtt mondta Mayer Mihály pécsi és Bálint Lajos gyulafehérvári megyéspüspök.

Az ENSZ New York-i szervezeténél a Szentszék állandó megfigyelője, Renato Martino érsek, a kábítószer-kereskedelem és fogyasztás veszélyeivel foglalkozó rendkívüli közgyűlésen hangsúlyozta, hogy az emberi nemet számtalan háború, természeti csapás, éhínség és járvány sújtotta már, de soha nem kellett oly félelmes, pusztító erő fenyegetésével

szembenéznie, mint amilyen a kábítószer-probléma. Ennek gyökeres megoldása csak az értékekre való nevelés által válik lehetővé s ennek legmegfelelőbb iskolája a család — mondotta a Szentszék képviselője.

Megmentik a végső pusztulástól a pécsi Kálváriát. A 18. századi műemlékegyüttes az utóbbi évek vandál pusztításai folytán csaknem teljesen tönkrement. Pécs polgársága a belvárosi plébánia kezdeményezésére összefogott most a kálvária megmentésére, amelynek finanszírozására alapot létesítettek. A klasszicista körkép polna restaurálására csak később kerülhet sor.

A „Christian Solidarity International” (Nemzetközi Keresztény Szolidaritás) nevű svájci alapítású ökumenikus szervezet, amely az üldözött keresztények védelmére alakult, február végén Budapesten tartott konferenciát „Az egyházak hozzájárulása a kelet-európai reformfolyamatokhoz” címmel. A mintegy 25 résztvevő Kelet- és Közép-Európa, valamint a balti államokból jött össze. Jelen volt Paskai bíboros érsek, Kocsis Elemér debreceni református püspök és Tőkés László református püspök. Az előadók közt szerepelt Antall József, a Magyar Demokrata Fórum elnöke és Broczky Beáta, a találkozók egyik szervezője, a Magyar Kurir munkatársa.

Két napos látogatásra indult május 25-én Málta szigetére II. János Pál pápa. A Szentatya ez volt a 48. külföldi utazása és először járt a Földközi-tengeri szigetországban. Az előző kormány, amelyet a szocialista Dom Mintoff vezetett, egyházellenes intézkedéseivel olyan helyzetet teremtett, amely egy pápai látogatást lehetetlenné tett a 90 százalékban katolikus lakosságú országban.

BAJOR-MAGYAR ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

(Folytatás az 5. oldalról)

Kada értek —, hogy kilépjünk napi gondjainkból és hagyjuk magunkat átjárni az itt kiáradó isteni kegyelemmel. Mária áll itt előttünk példaképül, aki meghajolt Isten akarata előtt. Példa számunkra az imádságban, a szeretetből fakadó szolgálatban és a szenvedés odaadó viselésében. Forduljunk hozzá bizalommal, nyiljunk meg előtte és akkor értelmes lesz zarándoklatunk.” A szentmise végén felhangzó „Boldogasszony Anyánk” a hazai és külföldi magyarok közös fohászként szárnyalt az ég felé a szebb magyar jövő reményében.

A Santo Stefano Rotondo oltáravatós ünnepsége a német és magyar zarándokok széleskörű részvételével — tekintettel a kelet-közép-európai eseményekre — végülis öszeurópai távlatokat nyitott. Újra megnyílt és látogatható a restaurált ókeresztény bazilika, ez a nemzetek közötti együttélést szolgáló szentély a világegyház központjában, a megújuló Európa reménykeltő légkörében.

A müncheni magyar zarándokcsoport egy hetes római tartózkodása alatt gazdag program keretében kereste fel az Örök Város egyházi és világi nevezetességeit Zsurkai Jánosnak, a regensburgi egyházmegye plébánosának gyakorlott és műértő kalauzolása mellett. Megtekintette a Vatikáni Múzeumot, Frascati bortermő tájait, majd Orvietot is érintve fáradtan, de sok szép lelki és kulturális élménnyel gazdagodva tért vissza a bajor fővárosba.

Kovács K. Zoltán

„Pásztor nélkül bolyog a nyáj”

MOLDAVI CSÁNGÓ-MAGYAROK VÁRJÁK A HAJNALT

„Annak ellenére, hogy a moldvai csángó falvakban a lakosok mind magyarok és római katolikusok, román papjaik vannak, a vallási szertartások nem anyanyelvükön, nem magyarul folynak, és már két évtizede megszűnték anyanyelven történő oktatásukat. Az utóbbi népszámláláson hivatalból románok nyilvánították őket” — mondotta egy beszélgetés során Király Károly, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség egyik ismert vezetője.

A közelmúltban tartott országos közgyűlésének határozata értelmében a magyarországi Ifjúsági Demokrata Fórum — amely mint hangoztatja, független politikai és kulturális mozgalom (de szellemiségében közösséget vállal a Magyar Demokrata Fórummal) — levéllel fordult a Vatikánhoz, hogy a Szent-szék fordítson különös figyelmet a moldvai csángó magyarokra. Amit a levél sürget, a katolikus csángók régi, fájó gondjára kéri az orvoslást: küldjön a Vatikán hozzájuk magyar papokat, hogy ők is anyanyelvükön gyakor-

rolassák vallásukat. Ilyen értelemben nyilatkozott Tőkés László református püspök is, Gyulay Endre szeged-csanádi püspöknél tett látogatása alkalmával.

A romániai változások során a Szent-szék végre rendezhette a romániai egyházak helyzetét s valamennyi latin szertartású katolikus egyházmegye élére püspök került. Új püspököt kapott Petru Gherghel személyében a jasi (jászvári) egyházmegye is, ahová a moldvai csángók is tartoznak. Talán remélni lehet, hogy a katolikus hitűkhöz rendíthetetlenül ragaszkodó csángó-magyar testvéreink számára is elérkezik a lelki felszabadítás régóta várt ideje.

Néhány évvel ezelőtt maguk a csángók mintegy ezer aláírással ellátott esküvel levelet juttattak el II. János Pál pápához. Minthogy minden betűje ma is szomorúan aktuális, itt közöljük az 1982-ben a Szentatyához intézett megrendítő hangú könyörgő levelet, meghagyva benne szép népnyelvi eredetiségét és sajátos helyesírását:

Szentséges Atyánk!

Mi szegény Kákavai és Nagy Pataki és más falvak és magyarok, a mi nyelvünkön csángó magyarok újra össze gyűltünk s nagy-nagy szegénységünkben sokat tanácskoztunk, mert a mióta az idegen Papok tőlünk el fogytak és a itten való tanult Papok maradtak, hát azután nagy keserűségben vagyunk oly formálag, hogy az magyar anyai Nyelvet el akarják minden képpen tiltani, mert az szentmise előtt való imádságokat olábul végezi az kántor, az énekeket hasonló képpen és az ifjak a meddig az oláh nyelven nem tudnak imádkozni, hát házasságra nem léphetnek, különösen más öregeink vagy fiatal asszonyaink a kik olábul nem értenek, el mennek hogy a gyónást el végezzék, azok mind el vannak az gyóntató széktől üldözve és arra nézve sokan el hagyták az templomba menést vasárnap és ünnep napokon, ez előtt elmentünk többen hozzájuk és kértük hogy haggya meg a mi anya nyelvünköt és az volt a felelet, hogy bé jelent a miniszterséghez, hogy mű az magyar nyelvet nem akarjuk el hagyni.

Immár rég óta hogy ilyen pásztor kéz alatt bolyog a nyáj, nincs a ki meg halgassa szükségünköt, panaszunkot, nincs a ki Isten szent igéit hirdesse nálunk a mi édes magyar anyanyelvünkön, nincs a ki a gyónás szentségének ki szolgáltatásával meg vígasztalja szegény bűnös lelkünköt, nincs aki a házasságát jó tanácsokkal el lássa, nincs közink való lelki pásztorunk, nincs nyelvünk után való papunk.

Hejában könyörgünk a Jási Püspök szent földi helytartójához, bizakodó szemekkel emeljük fel tekintetünket és térden állva könyörgünk mű kicsikék és nagyok, férfiak és fejrénepék, hogy könyörüljön meg rajtunk és adjon nekünk nyelvünk béli magyar papot.

Csak a mű környékünk 20.000 lelket számláló magyar tömegnek egyetlen pap sem hirdet anyanyelvén szent hitünk igéit, pedig vallásunk tanítása szerint mindenki anya nyelven hallgatja és értheti csak meg Isten és egyházunk szent tanítását.

Ha a mű Püspökségünk, a Jási Püspökség, nem tudja lelki szükségleteinket kielégíteni, úgy Szentséges Atyánk kegyeskedjél minket át csatolni az erdélyi egyházmegyékhez, vagy elrendelni, hogy küldjenek onnan a miszámunkra magyar papot.

Legmélyebb hódolattal és alázattal könyörgünk, hogy Szentséges Atyánk teljesítse kérésünköt, a mi vallásunknak mindig hűséges gyermekei maradjunk: (kb. 1000 aláírás)

ÜNNEPÉLYES GYERTYAGYÚJTÁS MÁRIACELLBEN

Az osztrák Katolikus Munkásifjúság rendezésében május 20-án, Máriacellbe 25 ezren zárandokoltak Kelet-Európából, hogy bálát adjanak a kommunista diktatúra alóli felszabadulásukért. Magyarországról Katona István váci segéd-püspök vezette a népes zárandokcsoportot. A Katolikus Munkásifjúság 1954-es zárandoklatán fogadta meg, hogy a bazilika Szent László kápolnájában elhelyezett kilenc gyertyát — mindegyik egy-egy üldözött népet jelképezett — csak akkor gyújtják meg újra, ha Kelet-Közép-Európában ismét szabadság uralkodik. A „magyar gyertyát” annakidején Burgenland ajánlotta fel. Az imádság a vasfüggönyön túl véghez vitte a csodát: ma újra meg lehet gyújtani a gyertyákat.

A csángó-levél megírása óta azért vannak biztató jelek. Mert négy keserű évtized után a székelység „szent hegyén”, a Csíkszereda melletti Somlyó hegyen, idén először megtarthatták a hagyományos pünkösdi búcsút, amelyen a mintegy 250 ezer hívő között ott voltak a csángók csoportjai is, együtt Csík, Gyergyó és Háromszék népével, népviseletben, templomi zászlókkal, ősi énekeket énekelve. A Kárpátok túloldaláról átgyalogolt csángók „éjjel végigjárták a keresztutat, a Kis-Somlyó hegy tetejére érkezve ott várták ki a napfelkeltét pünkösdszombat hajnalán, hogy hitük szerint a napkorongban meglássák a Szentlelket. A napbanzó csángók románul mondták imáikat, — rég nincs magyar tanítójuk, papjuk” — olvashattuk az Új Ember rövid képes tudósításában.

— síj —

Negyvenkét év után

először léphetett szülőfaluja földjére annak szülőtte, dr. Harangozó Ferenc. Első útja a szentpéterfai temetőbe vezetett, csokor rózsával a kezében, megindult lélekkel állt meg szülei sírjánál, akiket már nem kísérhetett el utolsó útjukra. A vas megyei Szentpéterfa kápolnájának harangszava adta tudására mindenkinek a visszatérés örömhívét, rokonok, barátok, egykori hívei, tanítványai, kicsik és nagyok fogadták megható szeretettel. Eljött Konkoly István szombathelyi püspök is, aki Harangozó Ferenc preláthus tövises életútját idézte attól kezdve, hogy 1945-ben Szombathelyen az oroszok az utcán tartóztatták le és mint kémet, Badenben szovjet hadbírák halálra ítélték. Különböző börtönökben szenvedett és csak hét évi embertelen szibériai munkatábor után került baba 1953-ban. De itthon ismét újabb szenvedés várt rá, újabb raboskodás, meg a kőbányai gyűjtő. A szabadulást számára is az 1956-os forradalom hozta el, de az új orosz invázió elől kénytelen volt elhagyni hazáját. Emigrációban a Kastili Magyar Gimnázium igazgatója lett és éveken át az „Életünk” szerkesztője. Nyugalomba vonulása óta a burgenlandi Siegendorfban él.

Manapság Mindszenty nevét sokan lobogtatják, olyanok is, akik egy-két évvel ezelőtt a nevét sem ejtették ki, de Harangozó Ferencet alig emlegetik,

jóllehet az utóbbi 30 évben legtöbbet tett Mindszenty szellemének és emlékének ébrentartására. Nem szólva a Mindszentyről sorozatosan írt cikkeiről, előadásairól, elsősorban az ő aktivitásának eredményeként létesült Máriacellben a „Mindszenty Emlékmúzeum”, és az ún. „Mindszenty stáció” meg számos történeti becsű magyar műkincs megmentése, így a 300 éves Nádasdy „Tükrös Madonna”, vagy az 1857-ből való művészeti keretű Árpádházi Szent Erzsébet olajfestmény restaurálása.

A Szombathelyen megjelenő „Vasvármegye” c. napilap május 29-i száma nagy képes riportban számolt be Harangozó Ferenc hazalátogatásáról, bőven ismertette azt a fogadást is, amelyet a szombathelyi püspökvarban az ő tiszteletére adott Konkoly István megyéspüspök és amelyen a meghívott vendégek, Harangozó Ferenc közeli ismerősei, volt kispapjai, tanártársai és fogolytársai voltak jelen.

A püspök szívből jövő üdvözlő beszéde után Harangozó Ferenc könnyeivel küzködve köszönte meg a meleg fogadtatást, a hűséget és szeretetet, amely fejleje áradt.

Az Életünk szerkesztősege és munkatársai együtt örülnek Harangozó Ferencel és kívánunk neki friss erőt, egészséget s mindenek előtt Isten áldását!

— i — f (München)

Bécsi magyarok zárandokútja

A bécsi Katolikus Magyar Egyházközség hívei május közepén Lourdes-ba zárandokoltak, ahol — mint tudjuk — 1858-ban a Szűzanya megjelent a kis Bernadette előtt. Azóta milliók özönlenek évente ide a világ minden tájáról áhítatra vágyva vagy csodás gyógyulást remélve. Nagy tömegek hullámanak nap mint nap a katedrális, a jelenések barlangja, a forrásvízek és gyógyfürdők felé. Esténként, mint egy lávafolyam, úgy kigyózik előre a körmenet, tízezrek kezében égő gyertyával és Mária-énekekkel ajkukon. Csodálatos, lenyűgöző látvány, több ennél: élmény, amelynek emléktől megválni nem lehet.

Zárandokutunk Lourdes-ból a portugáliai Fatimába vezetett, a 20. század új nevezetes kegyhelyére, hiszen a három pástorléánykának csak századunk elején, 1917-ben jelent meg a Szűzanya. A templom előtti tér itt nagyobb, mint Lourdes-ban és — úgy éreztem — a zárandokok hite és buzgósa is. Május 13-án, mikor ott voltunk, hírek szerint csaknem egy millió zárandok jött Fatimába, ezren és ezren messziről gyalog is és az éjszakát tízezrek zuhogó esőben szabad ég alatt töltötték. Az ünnepi szentmisét aznap Meisner kölni érsek mondta a templom előtti óriás téren. A hitnek és istenfélelemnek ilyen megnyilvánulását, másutt alig élhattük volna meg, mint itt Fatimában.

Ütközben meglátogattuk Taizét, Roger testvér „székhelyét”, majd Montserrat sziklakolostorát és áhítattal álltunk meg a dóm főoltára fölötti Fekete Madonna, a „Morenata” kegyszobra előtt. Fölkerestük Avignont is, ahol hét pápa élte ún. „avignoni fogságát”, valamint a katedrálisról és ősi egyeteméről híres Salamancát, a „Spanyol Rómát”.

A vallási élményeket nyújtó helyeken kívül megnéztük Barcelona kikötőjét, hatalmas oszlop tetején Kolumbusz szobrával, sőt Biarritz-ba is eljutottunk, az Atlanti Óceán legszebb francia fürdőhelyére.

A 7500 km-es út az említettekben kívül még olyan történelmi nevezetes városor-

kon keresztül vezetett, mint Zaragossa, Madrid, Avila, Burgos, Nimes, Lyon, Genf, hogy csak néhányat említsék. Mindezekről azonban szinte lehetetlen lenne akár csak röviden is beszámolni, annyi felejtethetetlen lelki és szellemi élményt nyújtott a zárandoklat résztvevőinek.

Csermőy-Schneidert Ottó (Bécs)

MINDSZENTY-EMLEKTÁBLA MAKÓN

Makón, a Szent István plébánia templomban, Mindszenty bíboros, hercegprímás halálának 15. és Makón tett látogatásának 42. évfordulóján Gyulay Endre szeged-csanádi püspök, többek koncelebrálásával — köztük Katona Pál makói esperes-plébánossal, Mádai Richárd c. kanonok, Makó-Újvárosi plébánossal — ünnepi szentmisét mutatott be. Szentbeszédében a vértanú primás gondolatait idézte fel, amelyek az iskolák egykori erőszakos államosítása és a hitoktatás elsorvasztása fölötti aggodalom hangján szóltak, de hirdette a lelki megújulást és síkraszállt az ifjúság vallás-erkölcsi neveléséért az iskolákban.

A szentmise után a Szent István téri iskola utcai frontján Mindszenty hercegprímás emléktáblájának felszentelésére került sor. Itt dr. Mihály Zoltán országgyűlési képviselő volt az ünnepi szónok, majd Gyulay püspök rövid beszéd után felszentelte az emléktáblát. Díszhelyen a nemrég alakult Szent István cserkészcsapat tagjai álltak templomi zászlókkal és nemzeti lobogóval. Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

H. B. (Makó)

● Kalkuttai Teréz anya nővérei, a „Szeretet Misszionáriusai”, akik tavaly júniusban érkeztek Budapestre, nemrégiben ingyen konyhát nyitottak a fővárosban: naponta száz rászorulóknak tudnak meleg ételt adni.

KÖNYVESPOLC

Emlékezés és emlékeztetés

FÉLBEMARADT REFORMKOR. Miért akadt el az ország keresztény humanista megújulása? Katolikus Szemle kiadás, Róma 1990, 422 oldal.

Történelmi tett ez a könyv: emlékezés és emlékeztetés. A „20 koronatanú és főszereplő 38 forrásértékű tanulmányában... tárgyilagosan feltárja a keresztény humanista ihletésű szellemi, társadalmi és politikai kezdeményezések bíteles történetét.” Azon túl a demokratikus nemzeti újrakezdés számára adnak szempontokat, majd hogyanem programvázlatot. A gyakorlati politika kézikönyvének is tekinthetjük, s hatása nyomán a „félbemaradt reformkor” új életre kelhet. Tehát nemcsak azoknak ajánljuk ezt a könyvet, akiket a múlt tárgyilagos ismerete érdekel, hanem mindenképp azoknak, akik a magyar nép jövőjének építésében valamilyen formában részt akarnak venni.

Az első tanulmányban *Vida István*, az EMSZO „Vida Pistája”, mélyjáratú elemzésében érdekes és elgondolkodtató adatokkal járul a korszak mérlegéhez. Sorait olvasva mindinkább értethetetlenül állók életutam ama félresikerült szakasza előtt, amikor „forradalmár illúziókat kergetve lettem hűtlen azokhoz, akiknek nevét most fájdalommal emlékezéssel olvasom.”

Miként a tanulmányokból kiderül: az ország keresztény humanista megújulása még egy vesztett háború után is sikerrel kecsegtetett. Nagyszámú mozgalmi elit állott a háború befejezésekor készen, hogy a Kisgazdapárttal és a népi írók táborának nagyrészevel karöltve az ország újjáépítését kézbe vegye. Ezt az elitet képviseli a könyvben szereplő többszáz név, ők reprezentálják a nemzet színe-javát. Arra a kérdésre válaszolva „Miért akadt el az ország keresztény humanista megújulása? — részletesen ismerteti a könyv a harmincas évek katolikus szociális mozgalmait; több ezer paraszt- és munkásfiatal, valamint értelmiségi férfi és nő készült fel ott az évszázadok óta várt történelmi szerepre. Jellemzője volt ennek az elitnek, hogy tanítva tanult. Nem pszeudó-forradalmi jelszavakat skandálva lármázott a pesti utcákon, hanem csöndes szorgalommal készült az országépítésre.

Ezt a felkészülést tárgyalja a „Társadalmi mozgalmak” című II. rész. Átfogó tanulmányok, cikkek és személyes beszámolók révén szinte teljes képet kapunk ezeknek a mozgalmaknak szervezeteiről s társadalmat alakító hatásukról. „A keresztény demokrácia útkeresése” a III. rész címe. Izgalmas olvasmány, a Demokrata Néppárt alapításának, működésének és megszüntetésének alapos ismertetése. Szerző: *Kovács*

MEGHÍVÓ

A Burgenland-i Boldogasszony (Frauenkirchen) templomát 1990. augusztus 15-én, a 10 órai ünnepélyes nagymise keretében „Pápai Bazilika” rangjára emelik.

A vendégek között lesz Ausztria apostoli nunciusa, dr. László István megyéspüspök, több püspök kíséretében — Magyarországról is.

Az ünnepi nagymise után a ferences atyák agapéra hívják a híveket.

Gyertek, örüljétek és ünnepeljétek velünk!

Frauenkirchen a Fertő-tó (Neusiedler-See) mögött fekszik. A magyarok, szlovákok és osztrákok kedvelt Mária-köyhelye.

A Boldogasszony-i ferencesek

K. Zoltán őszintén beszél az emberi gyöngeségekből fakadó nehézségekről, a személyes meggyőződésekből következő elvi és gyakorlati (taktikai) nézeteltérésekről is, s nem hallgatja el a katolikus (protestáns) egyháznagyok téves megítéléseken alapuló magatartását sem. A VI. részben azokról van szó, akik mint a keresztény humanista megújulás harcosai „a haza és a szegény nép szolgálatában” éltek le életüket otthon és az emigrációban. Itt olvashatunk a svájci „Keresztény Magyar Szakszervezet” immáron több mint 30 esztendejéről. Az „Ötvenhat követelése és a magyar reformtörvények” című tanulmány mutat rá arra, hogy „1956-ban egy történelmi gyökerekből táplálkozó új politikai, társadalmi és gazdasági rend körvonalai bontakoztak ki. Egy igazi közösségi kultúrának a kapitalista individualizmussal és a kommunista kollektívizmussal szembenálló új távlati jelentkeztek.” Helyes volt, hogy a szerkesztőség *Varga József* nagy ta-

Újabb könyv Apor püspök életéről

SZOLNOKY ERZSÉBET: FELLEBBEZÉS HELYETT. Szent Gellért Egyházi Kiadó, Szeged, 1990. 184 old. + 16 old. képmelléklet.

Rövid időn belül ez a második hazai könyv Győr püspökének apostoli életéről és mártír haláláról. Az első, *Balászy László* száz oldalas munkája, tavaly karácsonyra jött ki az Ecclesia nyomdájából.

A legelső nyomtatásban megjelent Apor életrajzot azonban *Közi Horvát József*, a győri egyházmegye 1988-ban külföldön elhunyt preláta írta s 1977-ben jelent meg Münchenben. Második kiadásának dokumentum-anyagát *Szamosi József* válogatta össze és egészítette ki gazdag képanyaggal 1984-ben. Ez a 122 oldalas munka nem támaszkodhatott ugyan hazai levéltári kutatásra, de számos külföldi és magyarországi tanú szóbeli és levéltári közlése alapján, az elérhető irodalom és egyéb forrásmunkák felhasználásával bítelesen mutatta be az addig agyonhallgatott vértanú püspök életét. Az újabb hazai életrajzi munkák feltüntetett irodalma jelzi, hogy ez a külföldön megjelent könyvecske alapvető forrása maradt minden további kutatónak. A két hazai szerző egyéniségének és szakmai képzettségének megfelelően, újabb részletek feltárással tovább táplálta Apor püspök kerekén 40 éven át hivatalosan akadályozott, a hívó közvéleményben azonban egyre növekvő tiszteletét. *Balászy László* újságíró és szerkesztő, számos katolikus sajtótermék munkatársa már a hazai egyházi irattárak, egykori újságközlemények és újabb forrásmunkák felhasználásával, tanúk megszólaltatásával írta meg Apor Vilmos élettörténetét, a rutinos újságíró népszerűsítő stílusában. Személyiségének fejlődését, tanításának és példamutatásának időszerűségét a Szentírásból vett idézetekkel érzékelteti. Forrásai között már ismételt hivatkozik *Szolnok Erzsébet* kéziratára és előadásaira.

Ebből, és más jelekből is kiderül, hogy a Győrben élő magyar- és történelem szakos tanárnő most megjelent Apor-életrajza már régebben várta a nyomdai kiadás lehetőségét. A zsebkönyv formátumú munka a szegedi Szent Gellért

nulmányát „A Kisgazdapárt történelmi jelentőségéről” felvette a közlemények sorába. Márcsak azért is, mert a katolikus szociális mozgalmak több jelentős tagját a kisgazdapárti listán választották képviselővé.

A befejező VII. rész „Európa sorsproblémáival foglalkozik. *Rezső házz y Rudolf*, a nemzetközi tekintélynek örvendő löweni egyetemi tanár, a Belga Tudományos Akadémia tagja, a „Múlt és jövő között” című tanulmányában nyolc „játszmában” felvázolja az európai kultúra válságát. Elemzése a válságból kivezető út lehetőségeit is kijelöli. Befejezésül megállapítja: „Ha a társadalomról és az emberről tiszta és szélesen elfogadott képünk lenne, el tudnánk rendezni gazdasági struktúránkat is... Szerencsére vannak közöttünk férfiak és nők, akiknek szavai bátorítanak és példát sugároznak. Ők vonzanak és körülöttünk készül a jövő. Mi akadályoz meg bennünket, hogy mi is az építendő evangéliumi országnak legyünk munkásai?”

Jákli István

A kötet megrendelhető az ÉLETÜNK címen. Ára: 45.— DM + portó.

Egyházi Kiadó gondozásában került forgalomba. Szerzője sok éves, komoly levéltári kutatás után eddig ismeretlen hatalmas anyagot használt fel gondos válogatás alapján arra, hogy elsősorban magát Apor Vilmost szólaltassa meg. Vele mondatja el életének minden jelentősebb eseményét a gyermekkortól vértanúságának utolsó percéig. A Gyulai Plébánia, a Győri Püspökség és a Pannonhalmi Bencés Apátság levéltári anyagából vett idézeteken kívül először olvashatunk részleteket Apor Vilmos naplójából, kéziratos jegyzeteiből, beszédeiből és dr. *Cávossy Elemér SJ*, az 1946-ban kinevezett boldogavatási bíróság posztulátorának hagyatékából.

Szolnok Erzsébet „Fellebbezés helyett” című munkáját tehát sok, eddig ismeretlen vagy pontatlan részlet feltárása, forrásanyagának ellenőrzött dokumentum jellege teszi különösen jelentősé. *Gyulai Enydré*, Szeged-Csanád-i püspök bevezető írásában is erre utal: „E könyv dokumentumokra épül. Igaz bemutatását adja egy csodálatos, igazi pásztori életnek”. A szerző valóban arra törekszik, hogy minél bítelesebben adja vissza az erdélyi arisztokrata családból származó Apor Vilmos egyéniségének, lelkületének alakulását lépésről-lépésre. Joggal írja róla: „Mindene mindenkinek, aki hozzá fordul bármilyen ügyes-bajos dolgában. A szó és a tett egységének embere”. Mint Győr püspöke is szoros kapcsolatot tartott a társadalmi megújulást szolgáló katolikus reform-mozgalmakkal és munkásegyletekkel (KALOT, EMSZO, Hivatásszervezetek stb.). Sürgeti a földreformot, mezőgazdasági kísérletek létrehozását kezdeményezi. Bemutatja a könyv: hogyan válik az apostolkodó lelképásztorból a katolikus szociális reformmozgalmak egyik kiemelkedő közéleti egyéniségévé. Nem foglalkozik napi politikával, de tisztában van azzal, hogy sorsdöntő évek következnek, mozgósítani kell a magyarság erkölcsi ellenállását, keresztény hivatástudatát. Apor püspök kezdeményezése és oltalma alatt bontakozik ki a német nácizmus szellemi és hatalmi térbódításának éveiben a korszerű magyar kereszténydemokrata

Passau-Waldwerk

Kevesen tudják, hogy a 2. világháború utáni nyugati magyar emigráció első gimnáziuma Passau mellett, a Waldwerk-i táborban alakult meg 1946-ban, és ott működött 1951-ig.

Mint a gimnázium egykori diákjai elhárítottuk, hogy iskolánknak méltó emléket állítsunk. Mivel a régi barakk-tábor, ahol az iskola állt, már régen lebontották s helyén lakótelep létesült, az emléktáblát a városi hatóságokkal egyetértésben, Passau óvárosában, Gizella első magyar királyné sírja közelében helyeztük el. Az emléktábla-avatás napján a Stephans Dóm plébánosa, *Helmut Virnekás* celebrált szentmisét, szentbeszédében emlékeztetve az ezeréves bajor-magyar kapcsolatokra.

A szentmise utáni műsorban az iskola múltjáról, a régi közös élményekről *Inácsi Pap Elemér* osztálytársunk beszélt. Sok szeretettel emlegettük egykori tanárainkat, akik közül már — sajnos — kevesen élnek. Távollétében köszöntöttük az iskola alapítóját és első igazgatóját, *Csejthey* tanár urat, aki úgy tudjuk, az Egyesült Államokban él, de címét sajnos nem ismerjük. Regős tanár úr Ausztráliából levélben küldött üdvözlőt. Gimnáziumunk utolsó igazgatójának, *Ambrus Szaniszló* atyának is elküldtük jókívánságainkat, remélve, hogy legközelebbi találkozáson majd láthatjuk. Neki különös hálával tartozunk, aki a leginségesebb időkben mindennap megvívta harcát iskolánk fennmaradásáért.

Egykori gimnáziumunk tanulói közül kilencen voltak jelen az emléktábla avatáson. Hadd említsem végül: *Alberlein* passau polgármester a város nevében egy nagy sorsátorban vendégül látott bennünket.

A turulmadaras, koronás magyar címerrel díszített bronz emléktábla, amely Zágon Alajos, az iskola Ausztráliában élő volt tanulója terve alapján készült. Szövege: „Passau-Waldwerk 1946—1951. A waldwerki magyar gimnázium emlékére az V. osztály szövetség tagjainak 40 éves találkozója alkalmából. Passau 1989 augusztus.”

politikai szervezkedés. „A katolikus politika szolgálatában” című fejezetben bíteles tájékoztatót kapunk arról a hősiességéről is, amelyet a győri püspök a háború és az egyre radikálódó politikai rendszer embertelenségével szemben folytat. Mély emberszerető egyénisége különösen fényesen világított a zsidóüldözés végső kibontakozásának tragikus szakaszában. Serédi primásnál, több püspöktársával együtt ismételt sürgeti a protestáns egyházakkal közös és nyílt tiltakozást a zsidóság üldözése és elhurcolása ellen. Mint a zsidótörvények által érintett katolikusok védelmére alakult Magyar Szent Kereszt Egyesület fővédnöke, személy szerint is szembeszáll a magyar és német hatóságokkal az üldözöttek védelmében.

„Az elfogadott áldozat” című fejezetben bontakozik ki Apor püspök életének drámai végkifejlete. Az orosz hadsereg közeledik Győr felé. A megszállás várható eseményeire tereszterűen felkészíti a Püspökvár és a Káptalandomb épületeit. Az oda menekülő és a vár pincéjében meghúzódó nők védelmében éri egy részeg szovjet tiszt halálos végzetű golyója 1945. március 30-án, Nagypénteken, vacsoraosztás idején. Utolsó óráiban megköszöni Istennek, hogy részese lehet Jézus nagypénteki életáldozatának.

A könyv gazdag forrás-irodalom felsorolása után 16 oldalnyi képanyaggal zárul. **Kovács K. Zoltán**

Újra virul az árvalányhaj...

INTERJÚ GYURKABÁVAL A MÜNCHENI MAGYAR KATOLIKUS MISSZIÓN

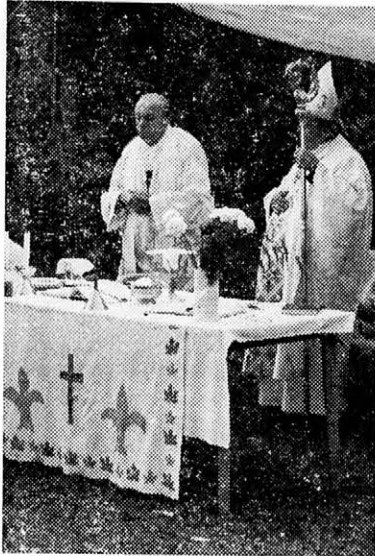
Kölley György atya, népszerű nevén „Gyurkabá”, 21 év után először látogató Magyarországra, ahol volt cserkészel jelentős szerepet játszanak a cserkészmozgalom újraélesztésében. Számos csapatot és több cserkészkerületet látogatót meg. Háromhetes otthoni útjával kapcsolatban tette fel Gyurkabának munkatársunk a kérdéseit.

Életünk: Mi indította el otthon újra a cserkészetet és mikor?

Gyurkabá: Azzal kell kezdenem, hogy csodálatos kivirágzásnak lehetünk most tanúi, amelynek ezelőtt két esztendővel a szegedi rendezvény adta meg az indítást. Itt összejöttek az öregcserkészek, összehordták azokat az emlékeiket, amelyeket évtizedekig féltve őriztek padlásokon, pincékben. Előhozták, mert úgy érezték itt az idő, hogy a cserkészet meginduljon. Bár ők sem tudták még hogy abból mi lesz, mert a szegedi múzeum is csak emléket akart állítani a cserkészetnek. Annak, ami a számunkra annak idején annyi mindent jelentett. Ez volt az indulás. A cserkészetnek — ahogy én most láttam odahaza — nagy ereje az egyház. A püspöki kar tavalyi, áprilisban tartott konferenciáján merült föl a cserkészet elfogadásának és szükségességének a kérdése. Várszegi Asztrik esztergomi segédpüspök és Gyulay Endre esanádi püspök szorgalmazták az ügyet. Végül a püspöki kar elfogadta a cserkészmozgalom támogatását, amennyiben a Magyar Cserkészszövetség a 10 törvény szellemében valláserkölcsei alapon fog működni. Ez volt az indulás, ezután gombamódra alakultak a csapatok. A Jurta Színházban lezajlott nagygyűlésen választották meg dr. Surján László nyugalmazott egyetemi tanárt a Cserkészszövetség elnökévé, aki régi cserkész, Sík Sándor egyik tanítványa volt, 1946-ig velem együtt az Országos Intézőbizottságnak tagja. Még onnan ismerem.

É.: Milyen egyetem tanár volt?

Gy.: Orvos professzor, fül-orr-gégész. A fiát most választották az új kormányba, mint egészségügyi minisztert. Mindketten gyakorló katolikusok. Hogy a katolikus egyház a cserkészet mellé állt, azért nagy dolog, mert az egyház az elmúlt évtizedekben teljesen el volt nyomva, ifjúsági munkával nem foglalkozhatott, kivéve a templomi hitoktatást. Sok helyen láttam az országban, hogy a fiatal papok milyen lelkesen álltak be ebbe a munkába és szorgalmazták a cserkészet működését. Természetesen sok problémájuk van, nem csak anyagiak, inkább a vezetőképzsben, mert új fiatalokat kell kinevelni vezetőkké és ehhez még jó időnek kell eltelnie. Ez generációs probléma is: a 60-

Cserkészmisén. Gyurkabá mellett Szendi József veszprémi püspök

70-80 éves idős vezetők, akik valamikor szívüket adták a cserkészetért, ma már csak az átmeneti időre jók, mert mindennél fiatalokat kell kinevelni. A cserkészet az ifjúság, nem pedig az öregek klubja. Amíg a 30—40 évesek gárdája ki nem nevelődik, sok átmeneti nehézséggel kell megküzdeni. A magyar cserkészszövetség itt kinn Nyugaton átértette ennek fontosságát, szorgalmazta a vezetőképzsét, hogy mire otthon a cserkészet önálló lesz, addigra megfelelő vezetők legyenek. A Magyar Cserkészszövetséget most Párizsban, a világkonferencián fogják elfogadni és ezáltal a Magyar Cserkészszövetség a Nemzetközi Cserkésziroda tagja lesz.

É.: Otthon járva mit láttál, hány csapat, hány cserkész és hány szövetség van?

Gy.: Otthoni jelentések szerint 171 csapat van, kb. 9—10 ezer cserkészel. De, sajnos, két szövetség van: a Magyar Cserkészszövetség, amelynek elnöke, — mint mondtam — dr. Surján László és a Cserkészcsoportok Szövetsége, ennek elnöke dr. Morvai Péter. Sajnos ez utóbbi jórészt a régi KISZ-tagokból és KISZ-vezetőkből áll. Nem tudjuk hány tagja van. Egyelőre a Nemzetközi Cserkésziroda határozata értelmében egy csúcs-szerv létesült, „Magyar Cserkészet” címen, ebben mindkét cserkészszövetség benne van. Ezt ismerte el a Nemzetközi Cserkésziroda.

É.: Hány kerület van a Cserkészszövetségben?

Gy.: 9 kerület van, természetesen az első Budapest. Némelyik vidéki kerület is már szépen működik, például a szombathelyi, a pécsi, de az organizáció nem megy olyan egyszerűen, pénz nélkül, eszközök nélkül, jármű nélkül. A csapatok ennek ellenére lelkesen végzik munkájukat. Budán, amikor május 4-én ott jártam, a Szent Bernát Cserkészcsapatnál 300 cserkészt és kiscserkészt avattam. Természetesen a valláserkölcsei alap beépítése a mai magyar ifjúság életébe pasztorációs feladat. Ebben, amint

látom, a tanítórendek közül a piaristák élen járnak. Érdekes kezdeményezésnek lehettem tanúja Pécsen. A kerületi gyűlésen éppen a vezetőcserét tárgyalták meg, mivel a kerületi vezetők átlagban 65 évesek már. Kiválasztották tehát azokat a 30—35 éveseket, akiket alkalmasnak találnak arra, hogy egy év múlva átvegyék a kerület vezetését. Semmiféle vita nem volt, a kiválasztott fiatalokból összeállt egy új vezetőség s a régiakkal karöltve megállapították, hogy ki kinek a pozícióját fogja átvenni egy év múlva. Szerintem ez cserkészies megoldás.

É.: Ez a fiatalabbaktól vagy az idősebbektől indult ki?

(Folytatás a 10. oldalon)

JUHÁSZ LÁSZLÓ:

Nyolcvan éves a magyar cserkészet

Lord Baden Powell 1908-ban fogalmazta meg a cserkészet általános eszméjét. Két évvel később, 1910 nyarán Králik László piarista tanár, a nagybecskereki főgimnázium Értesítőjében hosszú tanulmányt tett közzé az angol „cserkésző fiúk” mozgalmáról. 1910. október 3-án alakult meg Budapesten az első szervezett cserkész csapat, a Budapesti Református Keresztény Ifjúsági Egyesület keretében. Ennek a csapatnak vezérégyénisége dr. Szilassy Aladár orvos volt, aki életét az ifjúság krisztusi és nemzeti alapon való nevelésének szentelte. Az angol példát követve, minden társadalmi osztályból gyűjtött maga köré fiúkat, még utcagyerekeket is beszervezett a cserkészetbe. Szilassy Aladár 1911 nyarán barátja alsópélli birtokán a béresgyerekekből is csapatot szervezett. Egy évvel később, 34 éves korában tüdőbaj ragadta el az első magyar cserkészcsoport alapítóját. Az 1933-as jamboreen, Gödöllőn bronztáblát helyeztek egy barna kopjafára, Szilassy Aladár emlékére. Halála 15. évfordulóján így írt róla a „Magyar Cserkész”:

„Ifjú Szilassy Aladár Budapesten iparos, diák fiúk közé, Alsópélen földműves fiúk közé vitte Baden Powel tábortok nagyszerű gondolatát: csapatba szervezni a jóért, nemesért küzdő fiúk táborát. Megalkotta 1910-ben az első magyar cserkészcsoportot.”

A református kezdeményezéssel párhuzamosan katolikus vonalon is megkezdődött a cserkészet szervezése és ebben nagy szerepe volt Kánitz Istvánnak, a II. kerületi Királyi Katolikus Főgimnázium hetedik osztályos tanulójának, aki 1911 őszén iskolatársai közül több fiút megnyert a cserkészmunkának és még abban az évben, december 27-én ünnepélyesen megalakították a „Farkas Őrs”-öt.

Sík Sándor a kiváló papköltő, akinek később évtizedeken át vezető szerepe volt a magyar cserkészetben, már a kezdeti „hőskorban” csatlakozott a mozgalomhoz. Miután 1911-ben a piarista rendben áldozópappá szentelték, nyugati körútra indult, amelynek során Bajorországba is eljutott. Egy müncheni könyvesbolt kirakatában fedezte fel a német cserkészek könyvét, amit idehaza a „Zászlónk” című katolikus ifjúsági lapban ismertetett. Első hazai cserkésztevékenységére később így emlékezett vissza Sík Sándor:

„Hamarosan összekötetésbe kerültem a Budapesti Református ifjúsági Egyesület vezetőivel, akik szintén a „scout”-izmust próbálták Magyarországon megvalósítani. Már ebben az évben az utóbbi egyesület helyiségében egy cserkész

tanfolyam felét rögtönöztünk cserkészvezetők és őrsvezetők számára.”

Sík Sándor ösztönzésére alakult meg 1912-ben, Shvoy Lajos — későbbi székesfehérvári püspök — parancsnoksága alatt, a Regnum Marianum, majd 1912 decemberében Sík Sándor vezetésével a budapesti piaristák cserkészcsoportja. Mindkét katolikus csapat vezetői nagy súlyt helyeztek a jellemnevelésre. A cserkész-eszme népszerűsítésében nagy szerepe volt a „Zászlónk” szerkesztőinek és a lap kitűnő grafikusának, Márton Lajosnak.

Amikor a székelyföldi Papp Gyula lett a kálvintéri református csapat parancsnoka, érintkezésbe lépett a „Zászlónk” körül csoportosult katolikus cserkészvezetőkkel és javasolta közös valláserkölcsei tömörülés létrehozását. Sík Sándor is azon a véleményen volt, hogy együttműködve a közös cél megvalósításáért nagyobb lesz a siker, mintha külön úton haladnak. Erdemes megemlíteni azok nevét, akik — a vallási korlátokon felülemelkedve — 1912-ben megalakították a Magyar Cserkészszövetséget:

Izsfő Alajos, a „Zászlónk” szerkesztője, Megyericsy Béla református lelkész, Sík Sándor piarista tanár, Bilkey Papp István református teológiai tanár, Köhler Ferenc lazarista pap, Papp Gyula református jogszigorló, az izraelita vallású Bing János Ede, a szövetség első pénztári ellenőre, valamint Hámos Nándor, Alleram Gyula és Miklósy István gimnáziumi tanárok.

Harminchat évig virágzott a cserkészet Magyarországon, a hármas jelszó: „Isten, haza, embertárs” szolgálatában. A kommunista diktatúra csak az ország határain belül tudta betiltani a mozgalmat, a nyugatra menekült magyar fiatalok körében tovább élt az eszme. A háború utáni nehéz években néhány áldozatos cserkészvezető — Farkas Ferencel és Bodnár Gáborral az élen — külföldön is meghonosította a magyar cserkészetet. Az általuk átmentett tüzet ápolta hosszú éveken át a kiscserkészek körében Fábrián Károly, a népszerű Karsibá, ezt szolgálta az Európai Kerület élén Túri Ferenc, majd csaknem két évtizeden át Kölley Gyurkabá. Nélkülük kialudt volna a láng és nem térhetett volna vissza Magyarországra a szabadság hajnalán, amikor végre újalakulhatott otthon a cserkészmozgalom. A 80 évvel ezelőtt Budapesten meggyújtott fátylát most már együtt őrzik a tapasztalt nyugati magyar cserkészek és a mellőlük felsorakozó otthoni testvéreik. A 80. születésnapon mit kívánhatnánk mást cserkészeinknek, mint

Jó munkát!

A Szent Imre Cserkészcsoport a veszprémi Cserkészparkban. A hátsó előtti sorban középen Szendi József veszprémi püspök és Kölley Gyurkabá

ÚJRA VIRUL AZ ÁRVALÁNYHAJ...

(Folytatás a 9. oldalról)

Gy.: Ezt a kerület parancsnoka javasolta. Ha átveszik a többi csapatok is, ebből csak jó származhat. A cserkészszövetség közgyűlésén is ott voltam május 12-én Óbudán. Itt tárgyalták meg a Nemzetközi Cserkésziroda ajánlatát. Ezen sok vita volt, de a végén megszavazták. Egyébként jelen voltam a győri csapat megalakulásán a bencés gimnáziumban. Keszthelyen két csapat is van, mindkettő egyházi csapat, az egyik megalakulásán szintén ott voltam a Festeich-kastélyban. Budapesten az első között indult meg a cserkészmunka. Jártam a Knézich utcában az iskolánőveknél, a leánycserkészek is nagyon szépen dolgoznak. Összesen 21 csapatot látogattam meg. A jövő esztendőben nagy közös táborot terveznek otthon, amire a kinti cserkészeket és vezetőket is meghívják. Ez lesz az első nyilvános találkozás az otthoni és a kinti cserkészeknek.

É.: Van-e különbség a városi és vidéki csapatok között?

Gy.: Természetesen. Jártam pl. Nemesgulácson, ahol „falusi” cserkészcsapat működik. Az ő hozzáállásuk más, mint egy városi csapatnak. Nekik segíteniük kell otthon a háztájiban, jóval kevesebb szabadidejük van, mint egy pesti diáknak. Őket főleg a templom tartja össze, a plébánia körül otthon érzik magukat.

É.: Létezik még az úttörő mozgalom?

Gy.: Elméletben van, de gyakorlatban már nincs. Egy felmérésből kiderült, hogy az ország lakosságának 90%-a cserkészetet akar, nem úttörőt. Ha őszszel megalakulnak az új tantestületek, lesznek majd fiatal pedagógusok, akik vállalják a cserkészetet. Beszélgettem sok pedagógussal, akik elmondták, addig nem tehetnek semmit, amíg a régi igazgató ott van, aki eddig párttag volt és esetleg úttörőparancsnok. A mostani 30–40 éveseknek még nincs saját tapasztalatuk a cserkészetéről, csak szüleik elbeszéléseiből ismerik.

É.: Tulajdonképpen már elindult Magyarországon a vezetőképzés?

Gy.: Igen, már folynak otthon vezetőképző tanfolyamok. Ezek nem táborok, de sokan elvégezték a tanfolyamokat segédtisztai és őrsvezetői síkon. Ezzel elérték, hogy a helyi szükségleteket lassan tudják fedezni. Ha majd lesz egy központi vezetőképző keret, megfelelő szakemberek irányításával és létesül egy-két cserkészpark, akkor az egész beindulhat.

Életünk: Magyarországon megjelent a „Tiszta forrásból” című kötet. Tekintetű ez úgy, hogy elkezdődött otthon a saját próbarendszer kiadása?

Gy.: Ez hivatalosan csak magánpróbálkozás. De gyakorlatilag ez már egy indítás. A jövőben megjelenő cserkész-könyveknek ebben a szellemben kell megírni, bár egyes vélemények szerint túl katolikus beállítottságú. De szerintem ilyennek kell lenni. A mai otthoni fiatalok 70%-a nem járt hitoktatásra, 35%-a nincs is megkeresztelve, pontosan ezek a könyvek lesznek azok, amelyek visszaviszik őket a kívánt útra.

Életünk: Ha most össze kellene foglalni magyarországi utadnak a tapasztalatát, hogyan mondanád el mondjuk egy mondatban?

Gyurkábá: Úgy, ahogy egyik ismeretömnek a címében írtam: „Újra árvalányhaj a kalapom bokrétája”, vagyis a magyar cserkészet otthon föltámadt és ismét virágzásnak indult.

- a - y

Hírek - események

Pünkösd szombatján Szegeden találkoztak az 1938-ban megalakult KALOT-nak, a Katolikus Legényegyletek Országos Testületének alapító tagjai és munkatársai. A Dóm-téren tartott ünnepi gyűlésen Békés Géza, a II. Rákóczi Ferenc Katolikus Népiskolai Szövetség elnöke, felidézte a KALOT ma is időszerű jelszavát: „Krisztusibb embert, műveltebb falut, önérzetes magyart”. A Dómban Dankó László kalocsai érsek mondott szentmisét és szentbeszédet. Misa után a résztvevők lerótták kegyeletüket a mozgalom alapítója, Kerkai Jenő jezsuita szobra előtt.

*

Mintegy 20 ezer hívő – főleg fiatalok – vettek részt május 12-én, szombaton, a budapesti hívek máriaremetei gyalogos zarándoklatán, amely reggel a városmajori templomból indult és délben szabad-téri szentmisével érte el csúcspontját. Dr. Várszegi Asztrik esztergomi segédpüspök, a püspöki kar titkára, több mint 30 pappal koncelebrált szentmisét mutatott be. Szentbeszédében – utalva arra, hogy 42 évvel ezelőtt a máriaremetei zarándoklatot Mindszenty bíboros vezette, – arról szólt, hogy „Mindszenty József bíborost mennyei közbenjárólónkul kérve könyörgünk a magyar egyház egységéért, az egyházközségek megújulásáért, népünkért, különösen is ifjúságunkért, nemzetünk feltámadásáért Jézus Krisztusban”.

*

A Magyarországon tartózkodó belga királyi pár június 13-án meglátogatta Esztergomban Paskai László bíboros primást. Megtekintették a Bazilikát és a kincstárat, majd az érseki palotában tájékoztatták a magyar egyház helyzetéről. A beszélgetés végén Paskai bíborossal együtt közös imát mondtak a magyar egyházért, majd a királyi pár a magyar primás áldását kérte. Amikor a palota előtt az elköszönéskor a primás megmutatta vendégeinek Mindszenty bíboros emléktábláját, a királynő az autóból elővett egy virágcsokrot és odatette Mindszenty emléktáblájához.

*

A Rómában élő örmények az örmény templomban szentmisén emlékeztek meg az örmény népiptás 75. évfordulójáról. A szertartás során felolvasták Casaroli bíboros államtitkár levelét, amelyet a pápa nevében intézett az örmény patriarkátus képviselőjéhez. Mint ismeretes, a múlt század végétől kezdve a muzulmán szultánok üldözték a katolikus örményeket. Egyik pogrom a másikat követte. Európa azonban tétlenül nézte a népiptást. 1915 májusában kezdődött el az örmény lakosság kitelepítése. A példátlan kegyetlenséggel végrehajtott deportációban, 1915 és 1918 között, mintegy másfélmillió ember halt meg. Az örmény nép tragédiáját írta meg Franz Werfel „Musza Dag 40 napja” című megrázó regényében.

*

25 évvel ezelőtt épült fel az északolaszországi Padovában az a plébánia templom, amelyet az 1956-os magyar forradalom emlékére Szent István királyunk tiszteletére szenteltek fel. A jubileum alkalmából Paskai bíboros-primás meglátogatta a padovai plébániát és a templomnak Szent István király ereklyét ajándékozott.

*

A Casamar-i ciszterci apátság templomában Josef Ratzinger bíboros koncelebrált szentmisével nyitotta meg a

Muzeális és funkcionális célokra is alkalmas nagy Bohák cimbalom eladó. Horváth Gyula, Hotel Silvanus, Visegrád, Telefon: 0036 26 28 136.

Clairvaux-i Szent Bernát születése IX. centenáriuma rendezett ünnepségek sorozatát, amelyek 1991. augusztus 20-án érnek véget. Az egész ciszterci rend világszerte megemlékezik az 1090-ben született rendalapítójáról, a nagy misztikusról és teológusról.

*

A Német Katolikus Sajtószolgálat nagyzebeni értesülése szerint Romániában a görögkatolikus egyház helyzete januári újrarendezése óta lényegesen nem javult. A román görögkatolikusok csupán néhány elkobzott templomukat kapták vissza és gyakran kénytelenek az istentiszteleteket magánlakásokban vagy a szabad ég alatt tartani.

*

Sebestyén György 59 éves korában, június 6-án Bécsben elhunyt. A Magyar Nemzet egykori munkatársa 1956-ban költözött Bécsbe, hamarosan elismert név lett az osztrák újságírás és irodalom terén. Számos díjat és kitüntetést kapott. Elnöke volt az Osztrák PEN-Clubnak, a 70-es évek óta a „Furche” katolikus hetilap munkatársa és a „Pannonia” című folyóirat, az európai együttműködés és osztrák–magyar kapcsolatok fóruma főszerkesztője.

*

Nem hozzánk jött a pápa. Míg Ausztriában hosszan szólt a magyar zarándokokhoz, most a főpapi misén (Pozsonyban) két magyar mondat hangzott el csupán. Az egyik az elején: „Kis Irént várja fia a keresztnél”. (Világ, ápr. 26.)

EGYSZERŰ ASSZONYI HITTEL

Egyre gyakrabban keserít el pünkösd táján a templomi prédikációk ilyen tartalmú bevezetése: „... hitünk legnehezebben megközelíthető titka a Szentlélek és a Szentháromság...”

Valahogy úgy érzem, aki így kezdi beszédét, annak saját hite és Isten-tapasztalata is gyenge. Sajnos nem rendelkezem sem teológiai, sem filozófiai képzettséggel. Egyszerű asszonyi hittel állok a nagy titok előtt. De talán következő gondolat-futatóm mások kezébe is mécseset adhat a Szentlélek és a Szentháromság „megértéséhez”, megsejtéséhez.

Egyszerűen abból a tényből kiindulva, hogy Isten a saját képére és hasonlatosságára teremtette az embert. Tehát megajándékozott bennünket saját tulajdonságaival. Szeretettől hasonlóvá tett minket magához s társai lettünk. (Micsoda felmerhetetlen szeretet!)

Ennek tudatában a család életében is érzem a Szentháromság képmását s így bizonyítását a következőképpen:

A szülők csodálatos ereje az Atyát tükrözi.

A gyermekneveléssel járó végtelen sok áldozat, nem egyszer saját egyéni életünk, érdekeink „keresztre feszítése” árán történik: Jézus megváltói, áldozati erejéből egy szikrányi örökség, parányi képmás.

Egy teljesen harmónikus családi életnek s a gyermekek egészséges lelki-, szellemi fejlődésének, (nem is beszélve a testiekről), legfontosabb alapja és biztosítéka a szülők közötti töretlen, egymás felé irányuló mély szeretet: íme a Szentlélek képmása (egyik képmása) emberi életünkben.

Isten Lelke, az élő Szeretet az Atya és Jézus között: egész életünk nélkülözhetetlen erőforrása. A családban a gyermek tudat alatt élvezi szüleinek egymás iránti szeretetét s fejlődik ennek bearanyozó melegségében. Tudatosan csak az a gyermek fogja fel ezt az egymás felé áradó szeretetet, aki elveszti ezt a válás tragédiájában. Megdöbbenő, kétségbeesítő, ahogy az ember nem vesz tudomást a Szentlélekről.

Íme a gyermeket világra hozó, azokat áldozatok árán nevelő és szeretetben egymás felé forduló szülők, mint parányi képmása Isten csodálatos hármasságának. Az ilyen szülők valóban képmásai s így bizonyítékai Isten létének és tulajdonságainak s így szent hármosságának is, mert, mint kezdetem: saját képére és hasonlatosságára teremtett minket.

Köleze Ferenc

NÉHÁNY ADAT TRIANONHOZ

Hetven esztendeje, 1920. június 4-én írták alá a Párizs-környéki békeszerződések sorában a Magyarországot érintő ún. „Trianoni békét”. A történelmi Magyarország területének kétharmad részét veszítette el és az ország lakossága az elcsatolások révén 20 millióról 8 millióra csökkent. Egyházi vonatkozásban a korábbi 13 millió katolikusból 5 millió 200 ezer maradt a csonka országban, a 2 millió 600 ezer reformátusból 1 millió 600 ezer, az 1 millió 300 ezer evangélikusból alig 500 ezer, a 75 ezer unitáriusból valamivel több mint 6 ezer. (M.K.)

ELHUNYT AZ ÍREK MAGYARBARÁT PRIMÁSA

Thomas O'Faich bíboros, Írország primása május 8-án váratlanul elhunyt. A 67 éves főpásztor 600 zarándok élén Lourdes-ba utazott, ott hirtelen rosszul lett fogta el; előbb egy Lourdes-i kórházba, majd helikopteren egy Toulouse-i szívklínikára szállították, de minden segítség későn jött. O'Faich bíboros egyházmegyéjének nagyrésze Észak-Írországban a katolikusok és protestánsok közt folyó polgárháború színterén fekszik. Eddig minden kísérlet meghiúsult az értelmetlen testvérharc beszüntetésére. Az ír bíboros a magyarok nagy barátja volt, járt Magyarországon, többek közt az Írországból Győrbe került „Könnyező Szűzanya” képénél és behatóbban foglalkozott a pogány magyarok Szent Galleni kalandjával. Szívélyes modora, jó humora miatt közkedveltségnek örvendett. (KNA)

HEGYI ATYA 60 ÉVES

A bécsi magyar katolikus egyházközség lelkésze, Hegyi György atya 60 éves. Magyarországról 1972-ben menekült el. Hollandiába kerülve 10 éven át gondozta az ottani magyar híveket, utána 4 évig a karintiai magyarok lelkészeként és a „Szolgálat” c. folyóirat kiadójaként működött. P. Radnai Tibor nyugalomba vonulásakor, 1986-ban vette át a bécsi magyar egyházközség vezetését.

60. születésnapját a bécsi magyarság minden rétege, barátai, munkatársai és hívei a Szent István Otthonban gazdag, művészi színvonalú műsor keretében, meghitt hangulatban ünnepelték. Megköszönve a jókívánásokat és ajándékokat, Hegyi atya arra tett ígéretet, hogy „munkáját a jó Isten segítségével továbbra is az egyház és a magyarság érdekeinek szellemében fogja végezni”. Cs. O. (Bécs)

HŐSÖK NAPJA GRÁCBAN

A gráci magyarság május 27-én, a 40 éves fennállását ünneplő „Christiana Hungaria” rendezésében emlékezett meg a „Hősök Napjáról”. A menet élén Dampf Henrik honfitársunk egy 90 esztendő, koronás címerrel ellátott zászlót vitt. Az ünnepi szentmisét Nyers atya tartotta, utána megkoszorúzták az „Ismeretlen Katona” sírját. Itt Marton Rezső szkv. főhadnagy és Borda György, az Egyesület elnöke mondott beszédet. Az ünnepség, amelyen az osztrák hadsereg és a Bajtársi Szövetség képviselői is jelen voltak, közös imával és a magyar Himnusz elénekülésével fejeződött be. M. R. (Grác)

EGY MONDATBAN

● Az új parlament megnyitása előtt a budapesti Szent István Bazilikában ökumenikus istentiszteletet tartottak, amelyen a FIDESZ és az MSZP kivételével, a parlament többi pártjának számos képviselője megjelent.

● Roger Schutz testvér, a taizéi ökumenikus közösség alapítója és perjele, május 12-én töltötte be 75. életévét. A közösségnek ma 85 tagja van, többségükben katolikusok.

● Helyreállították a 2. világháború után megszakadt diplomáciai kapcsolatot a Szuverén Máltai Lovagrend és a Magyar Köztársaság között.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Keresztelés: Május 12-én a Magyar Otthon kápolnájában keresztelték **Boros Istvánt, Timeát és Pétert**, B. István és Szabó Éva gyermekeit.

Halottaink: **Kecskés Ferenc** nyugdíjas honfitársunk (Zibermayrstr. 14) 60 éves korában elhunyt. **Boldog István** honfitársunk Eferdingben, 80 éves korában elhalálozott. **Pázmány Gertrud** (Nöbauerstr. 39) nyugdíjas honfitársnőnk 57 éves korában meghalt. **Tillschneider András** (Unionstr. 117) 87 évesen elhunyt. Távozásával szegényebb lett a linzi magyarság. Erős lélekkel viselte a hazátlanság és öregség terhét. Honfitársaink barátsága és szeretete enyhítette ennek a kettős keresztnek a súlyát. — Nyugodjanak békében!

BELGIUM

Születések (keresztelők): **Kopetty Camille Marie Justine**, K. József és Roland Marie Rose leánya, Liège. **Zlatics Laura**, Z. István és Frankar Jacqueline leánya, Foret-village. **Crahay Laurence Anne**, C. Jean Pierre és Boros Piroška leánya, Rouvroux. — Növekedjenek erőben, egészségben szüleik örömeire!

Házasságot kötöttek: **Gembiszki Ilonka** és **Volo Augustino**, Ougrée-ban.

Elhunytak az Űrban: **Simonka Mihály**, 78 éves korában, Klányi Ilonka férje, Retinne. **Gyalus Rózi**, **Herle Károlyné**, 70 éves korában, Grosselies. **Markó Istvánné**, szül. **Ünnep Julianna**, 60 évesen, Wavreban. **Ludányi Lajos**, 66 évesen, Chevronban. — Nyugodjanak az Űr békéjében!

FRANCIAORSZÁG

Május 17-én volt **Láng Ottó** jövevény testvérünk temetése. Gyászmise lelkiúdvért a misszióban volt.

NÉMETORSZÁG

Almási Gábor és **Mihály Andrea Erzsébet**, május 19-én Oftersheimben szentségi házasságot kötött. Ugyanakkor vették fel kisfiúkat, **Attila Gábort** a kereszttség szentsége által a Krisztusban hívők közösségébe. Szívvel kívánjuk a kis családnak, hogy hitük elmélyülésével szeretetük is mind

erősebb legyen Isten és egymás iránt s e kettőre alapozzák egész életüket és boldogságukat.

München: A kereszttség szentségében részesültek június 4-én a Damenstift templomban: **Emili Christian Anton**, E. Anton és **Magdalena** fia, és **Erdős Amethyst Valerie**, E. Ferenc és **Judit** leánya.

Házasságot kötöttek a Damenstift templomban június 4-én **Emili Anton** és **Pfeiffer Magdalena**.

Halottaink: **Horváth Tibor**, 36 éves korában elhunyt. Temetése május 16-án a Waldfriedhofban volt. **Győri József**, 51 éves korában meghalt. Temetése június 11-én volt a Waldfriedhofban.

SVÁJC

Biel: Halálózás: **Rumbach József**, temetése május 7-én volt. 1931. szeptember 28-án született. 1956-ban jött Svájcba. Többször tartózkodott Erlachban, de Biel-i lakos maradt haláláig. Édesanyja 1980-ig látogatta, amikor ő maga is elhunyt. 1981-ben agyszélhűdés következtében elvesztette beszédképességét. 1985-től a worbeni öregotthon lakója volt haláláig. Elszigetelten élt, senki nem látogatta. — Nyugodjék békében!

Az örök hazába költöztek: **Echallensban** (VD): április 23-án **Erős Margit**, a „jó Erősnéni”, 88 éves korában. Aránylag rövid betegkedés után, a beteg szentségével megerősítve elszenderült az Űrban az, aki jóságával, segíteni akarásával éveken át az „Öregotthon” lakóinak megbecsülését, szeretetét és együttérzését érdemelte ki. Jó „idősnéni” és jó lakótárs volt — mondogatták.

Clarensban (VD) május 14-én elhunyt csendben és szüleikhez, férjéhez tért **Halmi Magdolna** 79 évesen. Sok szenvedésben és megpróbáltatásaiban is, amikor egészsége megengedte, gyakorolta vallását Istenben való hitét el nem veszítve és a bizalmát egy jobb magyar jövőben mindig megtartotta.

A jó Isten adjon nekik békés és boldog örök életet, a hátramaradtoknak pedig lelkiért a veszteség elviselésére és az isteni Gondviselésben való megnyugvást.

Magyar nyelvű szentmisék Európában

ANGLIA

London: **Mindszenty Ház**, 5 Arundel Gardens, W. 11., minden hónap első vasárnapján, 17 órakor. Előtte 16 órától engesztelő szentségimádás.

South Croydon: **St. Gertrude plébánia templom**, Purley Road, South Croydon, Surrey. (1990 augusztustól) minden hónap utolsó vasárnapján 13 órakor.

Észak-Angliában (Lakatos Dénes vezetése alatt):

Bradford: **A Magyar Egyesület székházában**, 4 Walmer Villas, Bradford, W. Yorkshire. Minden hónap első vasárnapján 11.30 órakor.

Manchester: **A Magyar Egyesület székházában**, 76A—78 Milnrow Road, Rochdale, Lancs. Minden hónap második vasárnapján 12.00 órakor.

Wolverhampton: **A lengyel templomban**, Stafford Road, Wolverhampton. Minden hónap harmadik vasárnapján, 15.00 órakor.

Nottingham: **A lengyel templomban**, 2 Sherwood Rise, Nottingham. Minden hónap negyedik vasárnapján, 12.00 órakor.

BELGIUM

(Augusztus hónapi szentmisék)

Liège-ben: augusztus 12-én, 17.00 órakor, Séminaire-i kápolna.

Augusztus 26-án, Szent István ünnep Banneux-ben.

Verviers-ben: augusztus 19-én, 17.30 órakor, Rue Renier 5 (nővérek terme).

Eupen-ben: augusztus 19-én, 11.00 órakor a St. Jozefsheim kápolnájában.

Huy-ban: augusztus 12-én, 11.00 órakor a St. Remy templomban.

Genk-ben: augusztus 5-én, Hoevezavel, 9.30 órakor.

Eisden-ben: augusztus 5-én, Zusterschool, 11.00 órakor.

Charleroi-ban: augusztus 5-én, Rue du Laboratoire 13, 17.00 órakor.

Bruxelles-ben: Minden vasárnap 18.00 órakor a Magyar Házban, Rue de l'Arbre Benit 123.

NÉMETORSZÁG

Mainz: A hónap első vasárnapján, 12.15 órakor, az Olasz Misszió temploma, St. Emmeranerstr. 15.

Wiesbaden: A hónap második vasárnapján, 10.00 órakor a Szent József kórház kápolnájában.

Frankfurt am Main: A hónap 2. és 4. vasárnapján, 15.30 órakor, a Deutschorden plébánia templomban, Brückenstr. 7.

Giessen: A hónap 3. vasárnapján, 10.30 órakor, a Szt. József kórház kápolnájában, Liebigstr.

Darmstadt: A hónap 4. vasárnapján, 11.15 órakor, a Hl. Kreuz plébánia templomban, Heimstättenweg 102.

Aachen: A hónap 1. és 3. vasárnapján, 11.00 órakor, Bergdriesch 32—36 sz. alatt.

Gladbach: A hónap 4. vasárnapján, 10.30 órakor, Franziskaner Str. 45—47 sz. alatt.

Delemont: Saint Francois centrum (rte du Vorbourg 4) Krypta. Minden hónap 4. vasárnapján, 17.00 órakor.

Thun: St. Marien plébánia (Kapellenweg 7) kápolnájában. Minden hónap 1. és 3. vasárnapján, 8.30 órakor.

Zürich: Minden vasárnap 10.15 órakor, a Szt. Antal plébániatemplom alagsorában, Neptun/Mnerwastr. 60. Megközelíthető a 11-es villamossal és a 31-es autóbusszal. Megálló: Kreuzplatz. Hétközben pénteken 18.00 órakor vehetünk részt magyar szentmisén, a Bruder Klaus plébániatemplom alagsorában, Winterthurerstr. 135 sz. alatt. Ugyanitt, szombaton 17—18.00 óra között gyónási lehetőség.

Winterthur: Minden hónap első vasárnapján, 17.00 órakor, a Szt. Peter és Pál templomban, Tellstr. 7 sz. alatt.

Schaffhausen: Minden hónap utolsó vasárnapján, 17.00 órakor, a Sta Maria plébániatemplom szentélyében, Promenadstr. 23 sz. alatt.

Uster: Január, március, május, szeptember és november hónapok 2. vasárnapján, a Szt. András plébániatemplomban, Neuwiesenstr. 19, 16.00 órakor.

Wetzikon: Február, április, június, október és december hónapok 2. vasárnapján, a Heilig Geist templomban, 16.00 órakor.

St. Gallen: Minden hónap 1. és 3. vasárnapján, 10.00 órakor a Herz Jesu kápolnában.

Rohrschach: Minden hónap 2. vasárnapján, 10.30 órakor, az Allerseele kápolnában.

Arbon: Minden második hónap 4. vasárnapján, 10.30 órakor, a Gallus kápolnában.

Alkalmi istentisztelet van a következő helyeken: **Dreibrunnen** (Wil közelében) **Heerbrugg-ban**, **Niederuzwil-ben**, **Sargansban**. Rendszerint a plébániatemplomban, esetleg alttemplomban, vagy kápolnában. (Ritkán miséztem még Buchsban és Kreuzlingenben.)

Francia-Svájc területén 1990. augusztus hónapjától szeptember 23-ig:

Genf: A hónap első és harmadik (esetleg 5. vasárnapján az Eglise St-Boniface, Av. du Mail 14, 11.00 órakor.

Lausanne: A hónap második és negyedik vasárnapján, Chapelle du Servan, Rue Eugène Grasset 12. 9.15 órakor.

SVÉDORSZÁG

Stockholm: Kungsträdgårdsgatan 12, St. Eugenia templom. Augusztus 19-én, szeptember 16-án, október 21-én, november 18-án, december 23-án és 25-én mindég 16.00 órakor.

Göteborg: Parkgatan 14, Kristus Konungen templom. Szeptember 2-án, október 7-én, november 4-én, december 2-án és 26-án, minden esetben 17.00 órakor.

Malmö: Erik Dahlbergsgatan 28, Var Frälsare templom. Augusztus 25-én, szeptember 22-én, október 27-én, november 24-én és december 29-én, minden esetben szombaton, 18.00 órakor.

Lund: Lilla Algatan 8, St. Thomas templom. Augusztus 25-én, szeptember 22-én, október 27-én, november 24-én és december 29-én, minden esetben szombaton 11.30 órakor.

Halmstad: Falkenbergsgatan 4, Trefaldighet templom. Szeptember 9-én, október 14-én, november 11-én és december 9-én, minden esetben vasárnap, 12.30 órakor.

Oskarström: Nissastigen 65, Maria templom. Szeptember 9-én, október 14-én, november 11-én és december 9-én, minden alkalommal, vasárnap, 16.00 órakor.

Uppsala: Slottsgränd 7 A, St. Lars templom. Augusztus 18-án, október 20-án és december 22-én, minden alkalommal, szombaton, 14.30 órakor.

Jönköping: Klostergatan 70 B, St. Franciskus templom. Szeptember 1-én, szombaton és november 3-án, 16.00 órakor

Växjö: Ulriksbergsprom. 34, St. Mikael templom. Szeptember 8-án, szombaton és november 10-én, 13.00 órakor.

Ljungby: Maria templom. Szeptember 8-án, szombaton és november 10-én, 17.30 órakor.

Norrköping: Skolgatan 14, St. Brigitta templom. Szeptember 15-én, szombaton és november 17-én, 15.00 órakor.

Olofström: Bruksgatan 8, St. Antonius templom. Szeptember 23-án, vasárnap és november 25-én, 11.30 órakor.

Boras: Fjällgatan 34, St. Sigfrid templom. Október 6-án, szombaton és december 1-én, 15.00 órakor.

Södertälje: Biborgsgatan 2, St. Ansgar templom. Augusztus 19-én, vasárnap, október 21-én, és december 25-én, karácsony, 12.30 órakor.

Landskrona: Midhemsvägen 40, Johannes templom. Augusztus 26-án, vasárnap, október 28-án és december 30-án, 12.30 órakor.

Helsingborg: Skanegatan 20, St. Clemens templom. Augusztus 26-án, október 28-án és december 30-án, mindég vasárnap 15.45 órakor.

Megjelent magyarul

Zulehner: Az én népem lesznek.

Plébániai csoportok lelkiigazgatók könyve magyar ima és ének betétekkel). Ára: 15.— DM

Az Egyházfórum c. folyóirat 10. sz. Főtémák: Az egyház és gazdaság — Az egyház Romániában. 8.— DM

Korlátozott példányszámban még kaphatók: **Goricseva**, **Bulányi és Lohfink** könyvei.

Megjelenés előtt **Karl Rahner** és **Schackenbur** művei. — Kérésre kiadványainkról ingyenes listát küldünk.

Kirchnerforum für Ungarn e. V. Postfach 6415, CH-6000 Luzern 6.

MEGHALT A LEGÖREGEBB FELVIDÉKI MAGYAR CSERKÉSZ

P. Bíró Lucian OSB 1989 pünkösdjén

P. Bíró Lucian bencés atyára emlékezünk, aki 1898-ban, Zsitvaújfalu született és 93 éves korában, május 15-én, Észak-Komáromban elhunyt. Ugyanott temették el a bencések Szent András templomának kriptájában. A csehszlovákiai magyar kisebbségi élet első két évtizedében magyar-latin szakos tanár volt a híres komáromi bencés gimnáziumban, és emellett a Jókai Mór Cserkészcsapat parancsnokaként, a vági tutszajzás egyik résztvevőjeként, több ifjúsági lap szerkesztőjeként és könyv szerzőjeként vagy kiadójaként rengeteget dolgozott. 1938-tól 1944-ig a pápai gimnázium igazgatója volt. 1944-ben visszakérült Komáromba, hogy a magyarok csehszlovákiai jogfosztottságának éveiben megossza velük sorsukat. 1945-ben mint iskolaigazgató nagyon helyesen ragaszkodott a magyar tannyelvhez, aminek következtében a bencéseknek ugyan meg kellett válniuk iskolájuktól, de később a gimnázium magyar tannyelvű iskolaként a mai napig folytathatta áldásos működését. 1948-tól a szerzetesrendek felosztása után P. Lucian különböző plébániákon lelkizásztorkodott, egészen 1970-ig, amikor Komáromban nyugalomba vonulva, de szellemi frissességét megőrizve a Szent Anna kápolnában főleg a helyi magyar értelmiséget gondozta. A panonnhalmi főpát által kibocsátott gyászjelentés Szent Pált idézi: „Tudjuk, ha földi sátrunk leomlik, Istentől kapunk örök hajlékot a mennyben” (2 Kor 5,1).

Boór János

Apróhírdetések

Fiatal házaspár vagyunk, a vendéglátóiparban több szakmával rendelkezünk, munkát keresünk, minden lehetőség érdekel bennünket. Kanada előnyben. Turcsik Károly, Hauptstr. 291, D-8702 Zell am Main.

Budapesti összkomfortos egyszobás lakásomat diáknak, vagy ér. üzletkötőnek hosszabb időre kiadnám. „Opera mellett” jelígre a kiadóba.

Svájcban élő, 43 éves, 164 cm magas, gyermek nélküli, vonzó, intelligens hölgy keresi azt a 40—50 éves, jó megjelenésű második kamazskorát élő „ifjút”, aki még hisz a szerelemben, élni és élvezni tudja az életet, akivel a hétköznapok is ünnepek! Ha őszinte válasza mellé egy fényképet is tesz, örömet okoz nekem! „Napsugaras nyár” jelígre a kiadóba.

Intelligens, jó megjelenésű, 50 év körüli, fiatalos, szép barátnóm részére keresek korban hozzáillő komoly férfit 50 évestől — fényképes leveleket várok. Jelíge: „Tallalkozás a Balatonon”.

Magyarországon élő, 39 éves nő megismerkedne nyugaton élő magyar származású férffal házasság céljából. „Remény” jelígre a kiadóba.

Hat hónapja Münchenben élő, 46 éves, szolid, egyedülálló asszony társaság hiányában ezúton keresi intelligens, társaságkedvelő férfi ismeretségét. Jelíge: „Tolerancia”.

Mások által csinosnak mondott, 24 éves, jól szituált, 162 cm magas, 52 kg, magyar származású lány ezúton keresi, jó megjelenésű, intelligens, őszinte, magyar származású fiú ismeretségre 24—30 éves korig. Csak fényképes levelekre válaszolok. „Várom a leveled” jelígre.

Temperamentumos, 48 éves asszony (két felnőtt gyerekkel) nyugaton élő férfi ismeretséget keresi házasság céljából. Fényképes leveleket várok. Boros, D-8939 Bad Wörishofen, Alpenstr. 29. ☎ (082 47) 86 27.

Te szintén álmossz a szeretetről, gyengédségről? Szeretnéd az életet együtt alakítani, romantikusan és szeretetben élni? Fiatalos, gyengéd, hűséges, optimista férfi 48/175/70 keresi a „Nagy szerelmet” (jelíggel) csinos, jóalakú, fiatalos hölgy személyében, BRD, Wien, Ungarn — fotóval.

Budapesti 64 m²-es, 2 és fél szobás lakás 60.000 DM-ért eladó. Kellemes budai hegyi környezet telefon, belváros 10 percre. Felvilágosítás Németországban: ☎ 08841/3867.

Cecilia Boucher, Szakolczay, hites törvényeségi fordító vállalkozó magyarra és magyarról franciára fordításokat. Rue du Boequet 7, B-7490 Braune-le-Comte, ☎ 0032 67 55 39 78.

Mielőtt valahol pénzt befektetne,

investáljon először egy objektív, szakzerű és diszkrét tanácsadásba!!!

- * Hogyan tudnám céltudatosan a vagyonomat felépíteni?
- * Nehezen megdolgozott pénzéért 15%-os évi kamat.
- * Szeretne aranyat legalisan 30%-kal olcsóbban vásárolni?
- * Házépítés? De hogyan?

Irodánk segít problémáinak megoldásában! Hívjon fel bennünket!

KONRÁD, ☎ (052 41) 5 90 31
10.00–12.00 és 14.00–16.00 óra között.

„T É T É N Y” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer —
Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:
csütörtökön és pénteken 8.30–18.00 óráig,
szombaton 9.00–13.00 óráig.

Somlói juhárk	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékfrankos	1 liter 5.70
Debrői hárslevelű	6.80
Badaacsonyi kéknyelű	7.20
Badaacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékfrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zöldszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körtepalinka	24.50
Kecskeméti barackpalinka	27.—
Cseresznye palinka	24.50
Kosher szilvypalinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csabi	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 19.—
Dísznócsaj	1 kg 12.50
Véres-májás hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatészta	½ kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTEKBAK.

olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

RUPP LÁSZLÓ hités törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarra. Goethestr. 32, 8000
München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLU-
SAÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

Törzskönyvezett komondor kölykök
eladók. „Ideális házőrző” jellegre.

ART

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat.
Szállítások belföldre és külföldre,
tengerentúrra — légiszállítással is —
költözködés, bútorraktározás,
külföldi szállítványoknál a vám
elintézése.

Magyarországra is szállítunk!
Az összes keleti és nyugati államokba
oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk:
Trans COOP, Honvéd utca 28
H-7400 Kaposvár ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény!
ART Déménagements S. A.
2 rue du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)
Frivát cím: Keresztes László
58 rue de Vernier
CH - 1227 Carouge, GE

Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM ÉS
VIZSGA MAGYARUL.

Gyors, alapos, eredményes! Oktató:
Farkas Béla, Cím: Fahrschule Sche-
chingen, Lindwurmstr. 60, 8000 Mün-
chen 2. ☎ 77 66 82, 15.00–19.00 óráig.

APRÓHIRDETÉSEK

SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT, 1990.
november 5–13-ig Frs 6200.— (Repülőút
oda vissza, ***-os hotel, teljes ellátással,
autóbuszkörutak, magyar nyelvű vezetés
Krisztus szülőhelyén, Érdeklődni: Ft. Mol-
nár Ottó, káplán, Mission Catholique Hongr.
42 Rue Albert Thomas, F-75010 Paris. Tel.:
42 08 61 70.

Gaststätte Harmonie, Moser Str. 8, 7060
Schorndorf, ☎ (071 81) 2 19 14, magyaros
kiszendéglő keres csinos, fiatal felszolgáló
hölgyet.

Pécs - Meeseken vila negyedben 5 szo-
bás villa szép környezetben eladó. Érdeklő-
dni lehet telefonon: 0036 72 31 356.

Hazatelepülő magyarok! Balatonalmádi-
ban, reprezentatív helyen ikerház egyik ré-
sze öt szobával eladó. Érdeklődni lehet le-
velben, vagy személyesen: Turcsik Károly,
Hauptstr. 291, D-8702 Zell am Main.

„SYMPATHIE Partnervermittlung“

Első kölni házasságközvetítő és ismer-
kedési iroda, nem csak NSZK-ban élő
magyaroknak. Hölgyek és férfiak bát-
ran és örömmel 20-tól 85 éves korig,
szeretettel és türelemmel, szívet és
értelemmel rajtuk keresztil társat
kereshetnek. Ki szerelne így társat
találni? Kérem, kérjen tőlünk
felvilágosítást.

Im Faldergarten 26, 5000 Köln 50,
Telefon: 0049 (0)22 36 / 6 88 77.

DIÓSZEGHY TIBOR, hités tolmács és
fordító, magyar-német és német-magyar,
Németországban tanácsadás, állampolgár-
sági és menekültügyi kérdésekben, vala-
mint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249,
D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

HARGITA PANZIÓ

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreasgasse
sarkán. Székely faragott bútor berende-
zéssel várja Önt egy családias hangulat.
Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28
és 932 85 64. A-1070 Wien Andreasgasse 1/8.

REMEK KLIMÁN OLCSON ÉLNI! Vég-
leges lakásnak vagy nyaralónak használ-
ható tágas örökklakások és exkluzív villák
eladók Costa Doradán, közvetlen a spa-
nyol tengerparton kialakuló magyar tele-
pülési. Vételár 80–300 ezer Sfr, részlet-
fizetési lehetőség spanyol bankon keresz-
tül biztosított. Tel.: Svájc, (041) 99 26 10 és
(061) 61 05 55. Levélcím: B. Szabó, St. Ja-
kobstr. 2, CH-4132 Muttenz, Schweiz.

ÉRTEKES AJÁNDÉK!

Padányi Viktor:
Történelmi tanulmányok 12.— \$
Májusi fagy 10.— \$
A nagy tragédia I-II.
szintézis 22.— \$
dr. Szilvay Gyula: A magyar és
testvérnépek őstörténete 12.50 \$
Ferdinand Mihály: Ellenszegülők
(Apám és 3 nemzedéke) 14.— \$
Fábián József: Budapest a Duna
gyöngye 9.— \$
Baráthosy-Balogh Benedek:
Sumérok-Szittyák-Osturanok 8.— \$
Fűry Lajos: A bécsi színjáték
történelmi regény trilogia 22.— \$
Sztinyai Zoltán: Még ég a láng
— korrajz 12.— \$
Nyíró József: Néma küzdelem 16.— \$
Megrendelhető: DR. FABÓ LÁSZLÓ
22 Hancock Str., San Francisco,
CA 94114, USA.

RÁTH MÁRTA, hités fordító és
tolmács, magyar-német és német-
magyar fordításokat vállal.
St.-Veit-Str. 6, 8000 München 80,
Telefon: (0 89) 4 36 23 50.

DICSŐSÉG

ROMÁNIA MAGYAR HŐSEINEK!
„Forradalom előben” — Románia 1989
december. Videofilm, 69.— DM + portó.
ADÁMFILM-Video, Pf. 29, D-5100 Aachen
Több mint 100 magyar filmvideo!
Telefon: (02 41) 17 33 55.

Szoba Londonban, olcsón reggelivel vagy
anélkül, úgyszintén két hálószobás nyara-
ló kiadó egész éven át az essexi tenger-
parton. „Anglia” jellegre a kiadóhivatalba.

Dr. med. Mayer Zoltán György német és
magyar jogi és gazdasági hités, angol, hol-
land, francia, olasz, román könyvfordító.
6600 Saarbrücken 3, Graf-Stauffenberg-
Str. 59. Telefon: (0681) 81 62 32

B É L Y E G G Y Ū J T Ő K !

Minden magyar bélyeget
hiányjegyzék alapján szállítunk!
— Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok.
- Zepelinrepülések - Tévmomatok.
- Különlegességek állandó vétele és
eladása.

Kérje díjtalan készletjegyzékünket.
TALAS & PARTNER AG
Rosenbergstr. 70, CH-9001 St. Gallen

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét
(1944–1975). — 300 oldal, vászon-
kötésben \$ 10.— DM 20.—

Mindszenty Okmánytár: Mindszenty
harca. 320 old. \$ 8.— DM 15.—

Mindszenty József: Esztergom a
Primások városa. 135 oldal.
\$ 8.— DM 15.—

Vecsey József: Emlékezés Mindszenty
bíboros édesanyjára. 255 oldal.
\$ 8.— DM 15.—

Mindszenty Dokumentation: Ungarns
Kirche im Kampf (II). 335 oldal.
\$ 8.— DM 15.—

Közi Horváth József: Mindszenty bí-
boros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—

Az irodalom világa. Irodalomelméleti
alapvetés, 100-nál több versillusztrá-
cióval, kb. 300 oldal, vászon kö-
tésben \$ 10.— DM 20.—

Szállítással + portóköltés.

Megrendelhető:
az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung

KÖNYV ÉS HANGLEMEZ Sfr.
Dümmerth: Az Anjou-ház nyomában 23.—
A tatárjárás emlékezete 39.—

Király Ilona: Árpád házi Szt. Margit
és a sziget 46.—

Hofer T., Fél E.: A magyar nép mű-
vészete (Nagy album sok képpel) 145.—

Szolesvay: Erdélyi utakon, I, II, III.
kötet. (Album sok színes képpel) 425.—

Magnusson: Ásóval a Biblia nyomában
(képekkel) 47.—

Huxley: Pont és ellenpont 21.—
Harsányi Zsolt: Magyar rapszódia 69.—

Cserei M.: Erdély története
(1661–1771) 99.—

Fügedi E.: Kolduló barátok, polgárok,
nemesek 27.—

Remarque: A diadalív árnyékában 37.—
W. Schellenberg emlékiratai 45.—

Roth J.: A Radetzky induló és
A kapucinus kripta 20.—

Studinka L.: Egy marék vadászemlék 22.—
Ordas: Az aradi tizenhárom 25.—

Mitchell: Elfújta a szél, I.—II. köt. 30.—
és még sok ezer könyv és hangmez
kapható * Kérje katalógusainkat!

Antikvár és nyugati könyvek is kaphatók!

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung
Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein-Schw.
☎ 061/46 59 02 Külföldről: 0041/61 46 59 02

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél:
Joseph DANI, 3-7516 Hunterview Dr. NW.
Calgary, Alta. T 2 K 5 E 4, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő:
„Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a
fenti címre, ne Münchenbe, küldeni a csek-
ket. Itt egyenkénti beváltásnál a 30 DM-
ből 8.— DM-et levonnak a bankban. Elő-
fizetési díj egy évre 13.— US \$ + 10.—
US \$ portó. A lapot továbbra is München-
ből küldjük.

NYÁRI KÖNYVAJÁNLATAINK!

ADY: Istenes versek	DM 15.60
ALDRICH: Családi kör. Regény	10.80
BELON: „Élet a halálból”. A feltámadás misztériuma	5.80
BIBLIA, O- és Újszövetség	48.—
BLASKÓ: Történetek egy legendás kislőről	15.50
BLAZOVICH: Európa védőszentje, Szent Benedek	5.80
BULÁNYI: Keressétek az Isten Országát!	13.40
DOMOKOS PÁL: Márton Áron, Erdély püspöke	22.80
FÉLBEMARADT REFORMKOR. Keresztény humanista mozgalmak	45.—
FÖLDINDULÁS MAGYARORSZÁGON? A 31. Pax Romana Kongresszus	13.20
HOZSANNA! Teljes kottás népénekeskönyv	12.—
KESZEI: Angyali merénylet. Verseik	18.50
KÖLLEY: Értetek és miattatok	11.90
MÉCS: Arany gyapjú. Válogatott versek	21.60
MINDSZENTY: Emlékirataim	24.—
PÉCSI: Kules a muzsikához. Segédkönyv a lemezsorozathoz	9.60
SZAKOLCZAY: Péter Bulányi	12.—
SZOLNOKY: Apur püspök élete és vértanúsága	12.—
P. SZÓKE: Márton Áron	24.—
ÚJ KATEKIZMUS. (A híres „holland katekizmus” magyarul)	24.—
A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. ☎ (0 89) 8 11 14 24. Kérje új árjegyzékünket.	

AZ IKKA AJÁNDÉKAUTÓK MAGYARORSZÁGRA OLCSÓBBAK!

Lada 1300	6.720.— DM	Lada 1300 combi	7.380.— DM
Lada Samara	7.510.— DM	Lada 1500	8.170.— DM
Moszkvics 21412	7.590.— DM	Volga 2410	9.610.— DM
Ford Fiesta C. 1.1	18.800.— DM	ugyanaz 5 ajtós	19.800.— DM
Ford Sierra 75 / 5	25.500.— DM	ugyanaz 5 ajtós	25.700.— DM

Polski Fiat, Wartburg, Dacia, Trabant gépkocsikra, valamint további Ford
3 és 5 ajtós modellekre kérje részletes árjegyzékünket.

Ugyancsak háztartási gépek, színes tévék és videók nagy választékban.

● Az IKKA ajándékautók továbbra is vám- és adómentesek!
● A fenti árakhoz se vámot, se adót nem kell fizetni!

Kérje részletes tájékoztatónkat! Postafordultával megküldjük!
Befizetések: MAGNUS GmbH „IKKA - Sonderkonto”
Bad Vilbeler Volksbank, Konto - Nr. 10 4419 324, BLZ 518 613 25.

MAGNUS GmbH
6072 Dreieich - Offenthal
Postfach: 60 11 02
Telefon: (060 74) 6 70 66
TELEFAX: 060 74 - 670 69

A BÉCSI MAGYAR LELKÉSZSÉG
melléklete az "ÉLETÜNK"-höz
1990 júl. - aug.

A lelkészség vezetője: Hegyi György
1070 Wien, Döblergasse 2/3ob

T e l e f o n : 96 49 72 / 526 49 72/

Az újság előfizetési díja: melléklet-
tel: 180.-- Schilling. Befizethető:

Fremdsprachen Seelsorge Europa
P.S.K. Kto.Nr.d.Bank 4092.447
P.S.K. Kto.Nr.Giro Kto.Nr. 207.316

A lelkészség fogadóórái: hétfő, kedd,
csütörtök, péntek délelőtt 9-13 h-ig,
s z e r d á n pedig 12-18 h - ig.

.....

P.Dr.MIKLÓSHÁZY ATTLIA S.J., a külföldön élő magyarok püspöke Bécsben.

Várjuk püspök atyánk látogatását, a vele való találkozást, a bérnálás-szentségének kiosztását. Várjuk ettől a találkozástól a Krisztus titokzatos testéhez való tartozásunk megtapasztalását. Mintegy láthatóvá tegye azt, élessze hitünket, magyarságtudatunkat erősítse. Tudjuk, hogy Egyházunk feje Jézus Krisztus, de megjelenítője a püspök, aki összefogja híveit, a hitvalló közösséget, hogy az éljen, neveljen, alakítson, az üdvösségre igazítson. Munkája arra irányul, hogy lelki atmoszféra fogjon össze minket, ez járja át tudatunkat, hasson életformánkra és cselekedeteinkre.

Ezt szolgálja az alább ismerttetett program:

Aug. 7-én, kedden a Mozart nevű hajó viszi Budapestre azt a harangot, amelyet a németek készítetttek a Budapest-i Szent István Bazilikán részére, ajándékként. annak emlékére, hogy a magyarok megnyitották a keletnémet menekültek részre a határokat és ezzel előmozdították a német nép egyesítésének útját. Mivel a hajó majd egy napig tartózkodik a kikötőben, lehetőség nyílik a harang megtekintésére. Ezt az alkalmat szeretnénk felhasználni, hogy rövid ünnepség rendezésével, mi bécsi magyarok is, megtekintsük és mintegy üdvözetünket küldjük a hazánknak, nemes, emberi cselekedetért, hogy a harang századokon át hirdethesse azt a szabadságvágyat, amely tulajdonképpen a bécsi magyarokat is ide sodorta.

A hajó a Reichsbrücknél a kikötőben áll. Megközelítése a Mexiko Platztól legkedvezőbb. Gyülekezés 14 h-tól, az ünnepség érdemi része, mintegy 15 perc, 14.30 - 15 óra között. Aki csak teheti, jöjjön el erre a rendkívüli alkalomra.

.....

Aug.16-án, csütörtökön érkezik meg P.Dr.Miklósházy Attila püspök úr Bécsbe

Aug.17-én, pénteken, d.e. 10 órakor találkozik Groer bíboros-érsek úrral.

Aug.17-én, délután 14.30-kor találkozás az ausztriai magyar papokkal.

Aug.18-án, szombaton, d.e. 10-12 h. között találkozás különféle kongregációk és rendek magyar szerzetes nővéreivel. Mindkét találkozó helye a Lelkészségen van. /7., Döblergasse 2/3ob/ 46 villamos, 48a, és 13a busszal közelíthető meg./Neubaugasse./

Aug.19-én, vasárnap déli 12 órakor a Stephansdomban kezdődik az ünnepi concélébrációs szentmise Miklósházy püspök Ur vezetésével. A szentmise előtt nincs közös gyülekezés. Foglaljuk el helyünket a Dómhajójában./Fenntartott rész./ A Szent István karcsont-ereklye már 11 órakor kihelyezésre kerül, hogy tiszteletünket leróhassuk előtte. A szentmise befejeztével viszont ünnepélyes, közös átvonulás a Deutsche Ordenskirche templomának udvarára. Ott rövid ünnepség és vendéglátás. Találkozási lehetőség a püspök Urral.

Aug.20-án, hétfőn, d.u. Wiener Neustadtba látogat a püspök Ur, ahol a Dómban 18 órakor ünnepi szentmisét mutat be, majd találkozás az ottani és környékbeli magyarokkal.

Aug.21-én, kedden, látogatás Grazban.

Aug.22-én, szerdán, látogatás Mariazellbe, ahol 11.15 órakor ünnepi magyar-nyelvű szentmise lesz a kegyoltár előtt. Utána ebéd. Baráti találkozó a Mariazell-i és a környéken lakó magyarokkal.

Aug.23-án, csütörtökön látogatás Salzburgban.

Aug.24-én, pénteken d.u. 17 órakor kerül sor a képviselőtestület és a bécsi magyar egyesületek találkozására.

Aug.25-én, szombaton, 15 órakor a bérmálás szentségének kiszolgáltatása a Deutsche-Ordenskircheben. /I., Singerstr.7./ Kb. 22-24 bérmálkozónk van. Rövid együttlét után az Egyházközségi vezetők búcsúztatója, elköszönés a püspök Urtól.

Amint látjuk, nagyon gazdag program vár a püspök Urra és természetesen magyarjainkra.

Kérem is, hogy minél többen vegyenek részt az ünnepségeken. Aug.19-én, és a bérmáláson aug.25-én, 15 órakor./

.....

Itt használom fel az alkalmat, hogy felhívjam híveink figyelmét a püspök Ur támogatására. Egy alkalommal csekklapot mellékelünk erre a célra. Most újólágg mellékelünk csekklapot és kérjük azokat, akik erre a célra szándékoznak adakozni a csekklap felhasználásával még tehetik. /Aki, azonban már megtették, kérem hagyják figyelmen kívül ezen felhívást./

.....

Mivel néhányan érdeklődtek és felajánlották segítségüket, bátorkodunk közhírré tenni, hogy az aug.19.-i ünnepségre elfogadunk, kérünk süteményeket, szendvicset vagy pogácsát stb... Reméljük, hogy többen is lesznek háziasszonyaink között, akik ezzel is segítik vendéglátásunkat. Felajánlásokat, bejelentéseket augusztus 10-ig kérünk, tel.:96 49 72.

Rajtunk múlik tehát a fenti programok megvalósítása. Tegyük meg mindent közös elhatározással, hogy ezek az ünnepi alkalmak gazdagítsák a bécsi magyarok életét, növeljék ragaszkodásukat hitükhöz, magyarságukhoz.

Az örök hazába költöztek:

báro WIMPFEN Iván, 1990 május 30-án, életének 87-ik évében rövid betegeskedés után elhunyt. Temetése június 11-én a Grinzing-i temetőben történt. R.I.P.

Június 14-én mutattuk be a szentmisét elhunyt OKOLICSÁNYI Józsefné, szül.: Gencsi Klára lelkiüdvéért. Életének nagy részét honfitársai támogatására fordította. Rendkívüli szorgalommal és odaadással segített, ahol csak tudott. Nemcsak szervezéssel, hanem sokszor fizikai munkával készítette a csomagokat, amelyek szeretetének mintegy fogható jelei voltak. R.I.P.

ANDRÁSSY ILONA grófnő, 1990 június 12-én életének 73.-ik évében elhunyt. Temetése jún.27-én volt a Farkasréti temetőben. Bécsben engesztelő szentmise áldozatot mutattunk be lelki üdvéért. július 10.-én. R.I.P.

.....

Für den Inhalt verantwortlich: György Hegyi, 1070 Wien, Döblergasse 2.